

308662

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 2.

చెన్న పట్టణము 1915 సం॥ డిసెంబరు నెల 18 వ తేది శనివారము

NO 222

సంపుటము. 2.

రాక్షస నామ సంవత్సర మాగ్గ శిర శుద్ధ ద్వాదశి ౧౨.

సంచిక ౨౨౨

గాంధర్వ పూట
హర్షోనియములు

హిందూస్థానీ కరాటక కీర్తన
తరగిలుగా ప్రత్యేకము తయారు చేయబడినవి.

1 నెం. పూట రూ॥ 80-0-0

8 సం॥ గారంటీ 2 నెం. పూట రూ॥ 20-0-0 2 సం॥ గారంటీ. వై హర్షోనియములు తృప్తికరములు కానియెడల 10 రోజులలోపల రిటర్న్ చేయవచ్చును. మొదట్లను 17-లు మొదలు ఆశ్చర్యకర హర్షోనియములు అగును. ఉపాధ్యాయులు లేకనే స్వయముగా హర్షోనియములను వేయుకొనుటకు తగిన గ్రంథమునం దిప్పుడు శ్రీమాక్ బల్లారి కృష్ణమాచార్యుల వారి నాటకపాటలు సహజముగా విశేషముగా ఖ్యాతిచేర్చుచున్న విగాన ఆలస్యముచేసి మోసపోతును. తెల 2 రూపాయల మాత్రమే. కోనక, సింగు, గాలీ, సన్, హంబు, బ్రయింపు కైలస్సు కావలసినవారు మాకు వ్రాయుదురు. మద్రాసు స్టోర్సు సప్లయింగ్ ఏజెన్సీ 15 బ్రాడ్వే, మద్రాసు

కాకినాడకోటిపల్లి మోటారుబండ్లు

14 నుక జనయుక్తై మోటారుబండి ప్రతిరోజున ఉదయము ౫-7-30 ను కాకినాడలో ప్రాత్ర మనిషిపట్ కచ్చేరికి నెదుటనున్న మోటారు ట్రాన్స్మిట్టు కంపెనీ ఆఫీసులో నుండి బయలుదేరి కోటిపల్లి ౫-9-40 ను చేరును. తిరిగి కోటిపల్లిలో ౫-10 ను బయలుదేరి ౫-12-30 ను కాకినాడ చేరును. మధ్యాహ్నము, ౫-1-30 ను కాకినాడలో బయలుదేరి ౫-2-50 ను గ్రామీణాను చేరి, తిరిగి ౫-3-20 ను ఆక్రమించి బయలుదేరి ౫-5-00 ను కాకినాడ చేరును నలుగురు యెక్సె ముమూస మోటారు కార్లు ప్రత్యేకము కలయుచుండి మాకర్డర్లను సేర్వించి. శేట్లెట్టింగ్ కోరికచాకిరి చేయుదును. రంగును టేకుకలప అంగు పలకలు రత్నములు కలయు కలయరా భూస్వామ్యులకు ధర్మ తగ్గించి విక్రయించుదుము.

Telegraphic Address :—Motorcar Cocanada.
The English Motor transit Company.
Automobile Engineers
COCANADA.

తెల స్వల్పము!

గుణమధికము !!

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము
చక్కని డబ్బితో సహా సీసా 1-కి తెల 0.8-0.0.
తలనొప్పులనూగ్గును, వాయువుగొట్ల పోగొట్టును
వార్షపునొప్పుల బారిచోటును. పొట్టబొగొట్టును
వనమూలికిలచే హిందూ దేశముందు
తయారుచేయబడు వాంఛితుండు.
మహాసన గలిగయుండును.
ప్రతిభింబముండదగిన చొకయైన వైద్యసహాయము
అమృతాంజనము అన్ని విధముల గుణమును గలిగియును.
అమృతాంజనం శిషా, 109, ఫేరింగ్టన్, బాంబాయి
7, నంబు వెట్టిక్కి నుడగాక.

శ్రీకృష్ణ కర్ణామృత శ్లోకములు సంపూర్ణముగా గలిగిన

5 ఉభయపక్షముల పాటలుగల 10 అం॥ గీతఫలకములు

డి. శ్రీనివాసాచార్య వారివలన పాడబడినవి

బక్కొక్కటి రు. 3

{ 12-12401 తృప్తతోయే
12-12402 హే లోకా శృణుత

రాగమాలిక

"

{ 12-12406 నయామి-నారాయణ
12-12407 క్షీరపాక-తరమ్

రాగమాలిక

"

{ 12-12398 యుష్య-తేయస్య-నగర
12-12399 హృషా ధర్మేణ

"

"

{ 12-12404 ఆత్మా-మాభ్యాసం
12-12405 మదన-పరిహర స్థితిమ్

"

"

{ 12-12400 కరచరణ
12-12403 హే-గౌపాలక-హే-శృపా

కాంభోజి

రాగమాలిక

మాయొక్క ధరిలపట్టిక కొరకు వ్రాయుదు

స్పెన్సరు అండు కంపెనీ లిమిటెడ్, మదరాసు

Sole Distributors for Southern India & Hyderabad

S P e n s c e r & Co. Ltd., Madras.

శ్రీవాల్మీకి రామాయణము

ఆంధ్రవచనము

ఈపుస్తకమునందు మొత్తము 115 పటములున్నవి.
ఇందు అతిసుందరమైన పటములు చేరియున్నవి.
"స్వీ" ప్రతులే మిగిలి నుండుటకల్ల శ్రీధ్రుములోనే వ్రాసి
కెప్పించుకొనవలయును.
గొల, ఆయోధ్యాకాండములు గోపానుల కాగితములు
గాలికొల్పెందు గిట్టుపేరు ౧ సంపుటం రంగుటములు 3-౦-౦
గర్భ, కిష్కింధా, సుందరకాండములు గోపానుల
కాగితము కాలికొల్పెందు ౧ సంపుటం రంగుటములు ౪-౦-౦
మృత్యుకాండము మూడు భాగములు 3౪ పటములు 3-౦-౦
లైబ్రరీయెడిషన్, రంగుటముల కాగితములైన మంచి
అచ్చు మేలైన కాలికొల్పెందు పాట, ఆయోధ్యా
కాండములు చేరి ౧ సంపుటము ౫-౦-౦
డిటో అరణ్య, కిష్కింధా, సుందరకాం|| చేరి ౧ సం|| ౫-౦-౦
డిటో యుద్ధకాండము మూడుభా|| చేరి ౧ సంపుట ౪-౦-౦
శ్రీరామకాలదర్శయము ౦-౫-౦
(285) ఆర్. వేంకటేశ్వర్ అందుకో,
ఆనంద ముద్రాదాలయాధికారులు మదరాసు.

గ్యాల్లీ మోటారు పాఠశాల

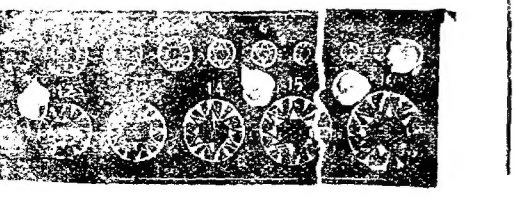
మోటారు వైకిల్లు, కార్లు, ప్రయాణికులకు స్పెషల్
కార్లు, కాలనీసవారు ఈ క్రింది ఆడ్రసుకు వ్రాయును.
ఈ కంపెనీవారు ఆంధ్రప్రదేశ్, విశేష కాలము నుండి
మోటారు వక్రమున ప్రసిద్ధిచెంది మహారాజులు, రాజులు,
జమీందారులచే అభిమానింపబడినవారు. మిక్స్డ్ క్రొత్త
కార్లుగాని, పాత కార్లుగాని మంచిదిగాను తీసివేయవలగలరు.
తిరుగ మీ కార్లను కాలనీసయెడల అమ్మియియ్యవలగలరు.
ఇట్టి సదుపాయ మిచ్చటమాత్రమే గలదు. మోటారుబండ్లకు
కావలసిన టైర్లు, ట్యూబులు యితరసామానములు యాత్రకు
మిక్స్డ్ చౌకగా అమ్మవలగలరు. మోటారుబండ్లు అడ్డకీయ్య
వలరు.
(41) గ్యాల్లీ లండ్ కో, బ్రాడ్వే, మదరాసు.
Galley & Co., 149 Broadway, Madras.

మదరాసు మోటారు ఇంజనీయర్లు

24 జనరల్ పీటర్సన్ రోడ్డు
మహాంటురోడ్డు పోస్టు, మదరాసు.
మోటారుబండ్ల యంత్రనిర్మాణమున, సదుపయిధానము
ల, బోధనాభ్యాసముల గలవలదును. ప్రత్యేక గమనిక:-
గారుగూరిదిద్దాపుటకు ఉచితముగవలసియ్యి, బోజనాదికములు
ల ఏర్పాటుచేయవలదును. ప్రతి నెల ప్రథమమున క్లాసు ప్రారంభ
మగును. తయారైన వైకెట్ కి క్లాసు చేయవలదును. స్వల్ప
బంధుయే దీనికొకవలదును. ఈ శేషము గారికి వ్రాసికొనవలెను.
సర్వరోగ కుతారము.
ఈ క్రింద కనబరిచిన మందును కావలసిన భేదములు
లేక ఆబాలకృష్ణులకు శ్రీపురుష లింగపురుష చేరించిన
ఎప్పుడును నికొనుటగ నుండవలదు.
మనవసుందరి మాత్రము.
40 గల దబ్బికమును ఈ 1-0-0
రాజవైద్యనారాయణజీ కేశవజీ
(188) 20 చీరాలబాకీలోను వ్రాసు.

ఉమ్మడి - రామయ్య శెట్టి, గురుసామి శెట్టి కంపెనీ,

మరాఠ్ వస్త్రాలు, మదరాసు ఈస్టు.
తంలి విలాసము:- "ఉమ్మడి-గూర్"
ఇందుక్రింద కనుపరచునట్టి ఇతిరక్షునట్టిన్ని
ర్యాపైజులకు సగుమైనముల ఇమిటేషన్ కెంపు
య్యి వైకొంతుములు వగైరా కమలములున్న
పడకానులు అనాకానులున్న బంగారపు నగలు
య్యి మైరాన్లుగల నగలున్న, పల్లు సుమాన్లును
చేలసినవారు మా కాబలాగుండు తెప్పించుకొని
యిరు తెలుసుకొని నుండు ఆర్డర్లు పంపుమరల
కొంచుచున్నాము.
(188)

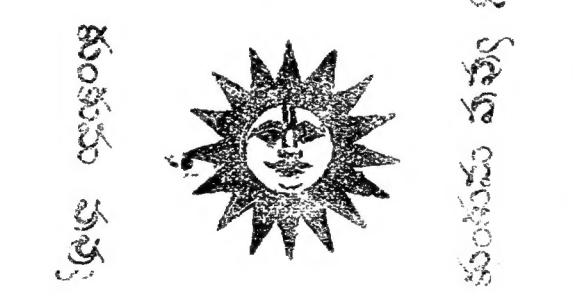
ప్రకటన.

కృష్ణా మోటారు కంపెనీవారు ఏలూరు చింతల
పూడి రోడ్డుమీదను వర్తమాణికుల ఉపయోగముకొరకు రోడ్డు
కృష్ణామోటారు కంపెనీవారు ఈ నెలలో కడివించు
టకు చాలా ప్రయత్నము చేసితిమి. చెన్నపట్నములో ఈ
మధ్య కురిసిన అపరిమితపు కర్తములకు కార్లకు వేయు రంగులు
ఆరకును న్యూ వార్మీపు వేయుటకు వీలుకానందున మొదట
ఎక్కడుచేసికొన్న కనములకు పని ప్రారంభించుటకు అభ్యంత
రము కలిగి బిల్డింగు ఏలూరుకు బంపించుటకు వీలు కలిగి
నది. కాదు. ఇట్టి సీతిలో ఆ రోడ్డు ప్రక్కను నుండే
వర్తమాణిగూడెము గ్రామ సమీపములో ఉండు టోలుగేటు
కంట్లాక్టరు మోటారుబళ్ళు సడవడమువల్ల తనకు నష్టము కలుగి
దని ఇవిల్ దావా తెస్తానని శ్రీ కృష్ణాజిల్లా కలెక్టరుగారిం
నోటిను ఇచ్చిపట్టున్న అంతులను మాకు లయివచ్చి ఇరవ
కుండా ఆగిపోయినట్లున్న సదకు టోలుగేటు కంట్లాక్టరుకు
అవిధి అన్న అయిన భర్తాజిగూడెము గ్రామ సమీపము
చాడుక చేయుచున్నట్లున్న బంటున్నాము ఘోరకహించిన
బ్రిటిషు రాజ్య పరి పాలనలో ప్రజలకు ఉపయోగములకొరకు
ఏర్పరచి చట్టములలో అట్టి అభ్యంతరములు నకరివల్ల మరెయొ
కరు చేయు మంచి పనులకు కలుగనేరవు.

ప్రపంచచరిత్ర

మూడవ సంచిక వెలువడినది.
ప్రకటన:- గా. హరిసర్వోత్తమరావు, ఎం. ఏ.
శైలిసులభము కథలు చదివినట్లు చదువుకొన
వచ్చును. బహుప్రాచీన కాలమునుండి లోకములోని
అన్ని దేశములలో జరిగిన సంగతు లిందు వ్రాయ
బడును. చందాపద్ధతి ఆరుసంచికలకు రు. 2-0-0
అంచెకూలి లేదు. ప్రవేశరుసుము లేదు.
సిద్ధమయిన సంచికలు పి. పి. గా పంపుదుము.
వలయువారు:- ప్రపంచచరిత్రకార్యాలయము,
(17) 145, కాచిపి, మదరాసు అని వ్రాయుదు

కుంకుమపువ్వు

శ్వశ్వమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు
మావద్ద దొరకును. కొనవారు మార్కెటా
మీసా గమనింపుడు. కరస్పాండెన్సు మొదలగునది
ఇచ్చిమాన వ్రాయవలయును:-
సీ. నారాయణ అందు కంపెనీ.
(66) 21, హమ్మింగ్స్, బొంబాయి.

ఇండియామహిమ

ఈపుస్తకమునందు ఇండియాదేశముయొక్క విశేష
విశేషములను అనేకశాస్త్రములలోనుండి గ్రహించి బోధ
యేయవలగల ప్రకటింది యున్నాము. ఇండియాదేశ
ములో జన్మించిన ప్రతిననుష్యుడును అవశ్యముగా జూర
వలయును. ఈపుస్తకమును వెలలేదు. తపాలాఖర్చు లేదు.
వైద్యశాస్త్ర మునీశ్వర్ సోమిడ్డి,
తంకనిగూ బొంబాయి, 157 బ్రాడ్వే,
98 మాంటురోడు, మదరాసు.

శ్రీలపాట రామాయణము

శ్రీమతి పార్వతివర్ధన్, అన్నపూర్ణ ప్రణేతము.
వినుటకు మిక్కిలి యింపుగాను, చదువుటకు మిక్కిలి
ఆనందకరముగానుండు 200 పేజీలుగల గ్రంథము:- వెల పుస్త
కము 1 కి, తపాలాకులి సహా ఒక రూపాయ పది పుస్తక
ములు ఒకేసారి కొనువారికి ఒక పుస్తకము బహుమానము.
పుస్తకములు దొరకెడు ప్రభు.
శ్రీమతి పార్వతివర్ధన్, అన్నపూర్ణ,
శ్రీరామాలాసము, రాజమండ్రి

మన శత్రువులు.

ఇండు పొగయట్టు, సిగరెట్లు, కల్లు, సారాయము,
కాఫీ, టీ, వల్లముందు, మొదలగు అన్ని దురభ్యాసములను
గూర్చి వ్రాయబడినది. బాలరకు బోధించుటకు వీలగునట్లు
82 పాఠములుగా విభజింపబడినది. 0-5-0

ఆకాశ విమానములు.

వీనిని గుఱించి యిదిగఱ కెళుగును తెలుగులో వ్రాసి
యొందలేదు. ఈ గ్రంథముందు విమానముల నిర్మాణము,
ఆవి ఆకాశమున సంచరించువిధము, వీనిలోని భేదములు చక్కగా
వివరింపబడినవి. విమానములపటములు చాలకలవు. వెల 0-8-0
చాలక్రీ రామస్వామిగారు.
టీచరు-మి.వ.నా.శెట్టి, గుంటూరు

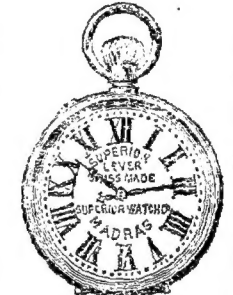
మదన కామేశ్వర లేహ్యం

ఇది మేనాము, నిక్కాక, కుక్కనష్టము, అలిమూత్రము,
వారింది మిక్కిలిబలమును ధాతుపుష్టి, రక్తకృద్ధిని, యౌవన
నుఖమును, సంతానప్రాప్తిని, నరములకులుత్వమును కలిగించు
వక్రప్రాదము. 2 పేజీలు చాలాను. 20 తు|| పేజీలు. 1-0-0
ఆయుర్వేద సమాజ్, పొందూరు, గుంటూరు జిల్లా.

మహామహిమ

కొక్కొండ వెంకటరత్నకవి విరచిత గ్రంథములు
కొద్దికతులు గలవు. వలయువా రీక్రింది విలీన
మునకు వ్రాసికొనవలెను.
1 విశ్వేశ్వరీయము 2-౦-౦
2 కొక్కొండ మాహాత్మ్యము ౦-౧౨-౦
3 సింహచల యాత్ర ౦-౪-౦
4 గోదావరి వర్ణనము ౦-౪-౦
5 నియోగి దీక్షితచరిత్రము ౦-౪-౦
6 నరకాసురవిజయ వ్యాయోగము ౦-౪-౦
కొక్కొండ కుమారనరసింహం,
(261) రాజమహేంద్రవరము.

నువీరియర్ లీవర్ జ్యూయల్ వాచ్.
గొలుసుతో సహా ధర రు 3-0-0 పోస్టేజి 0-4-0
దీనికి 5 సంవత్సరముల గ్యారెంటీ గలదు.

ఈగడియారు దయ్యమిద
మా కంపెనీ చేరు ఎట్రనిసిరాతో
ముద్రింపబడియుండును. ఇది చూచు
ట కందమై తలచియును, దేవు
ప్రభు ఆరు గాను దోయునకలిగి
మొగటుపడుటకు దగియుండును. పె
ట్రెయూతల్ బాగామున గ్యారంటీచీటి
అతికించుచుండును. సీమనుండి మా
కై తయారుచేయబడినది. కాన నెవరి
యొద్దను జిక్కుదు. ఒకరొక్కరును తీయుదురను తలంపుతో
తిట్టిన వెలనుంచితిమి. చాలకాలము పనిచేయునట్టి, స్వల్ప
ధరగల గడియార మిది యొకటియే యని యనుభవంబున దెలి
యును. ఇదిగల కనేక గడియారములు ఖర్చయి యోగ్యతా
పరీక్షల నందియున్నవి. ఒకటి తెప్పించి చూడుడు. మా
పట్టణమున ననేకులు కొని సంతసింపినన, నేగమాటలెందుకు?
నువీరియర్ వాచ్ కంపెనీ, పోస్టుబాక్సు నెం167, మద్రాస్.

వినోదకరమైన తెలుగునవలలు

లీలా లేక సురేంద్రనగరముణి:- ఇంగ్లీషు
మనోస్థయిర్యము చావల్యాదిగుణములు వర్ణింపబడినవి. 1-0-0
యశోధర:- ఇందోకయువతి తనమగనివైగల
ప్రేమకై పడరాని పాట్లుపడి యున్నతస్థితికిదెచ్చును. 0-12-0
మనోరమ:- మగడు జేటకేగి రాకునునొద్ద జిక్కు
కొన తన సామర్థ్యంబుచే విడిపించుట. 0-10-0
జగదేకరంభ:- అన్నకై పడరాని పాట్లుపడి
యున్నతస్థితికిదెచ్చు సామర్థ్యకతికథ 0-10-0
సహనోదరవాంఛ:- ఉమ్మడి బుద్ధి లేక
కలహించిన అన్న నోర్యకలయనకులకు బోధించును. 0-4-0
అత్తలారాబతునకోర్కెన కొదంద్రప్రభాపం 0-2-0
మిత్రద్రోహము:- స్నేహద్రోహమున నశించినచక్ర0-8-0
సహదేవశాస్త్రము(గొడ్డవికిత్స) తాత్పర్య సహితము 0-2-0
విరోపాఖండ ఉద్ధచరిత్రము (మొదటి భాగము). 0-8-0
చిరునామా:- నా మునుస్వామి మొదలియూర్.
6, వెంకటేశ మేట్రిపిడి, మదరాసు

నోటీసు.

ది గుంటూరు కాటన్ జ్యూట్స్ అండ్ షేపరు మిల్స్ కంపెనీ లిమిటెడ్.

ఇందు మూలముగా సర్వజనులకు తెలియ చేయునది యేమనగా, యీపైని వ్రదహరించిన యంత్రశాలయందు ఆ 1916 సం॥రం 15 జనవరి తారీఖునుంచి 30 నవంబరు 1916 సం॥రం తారీఖు తో అంత్యమయ్యే 10½ మాసములకు సంచలు తయారుచేయుచుకొను హక్కును కంపెనీయొక్క రిజిస్టర్డ్ ఆఫీసువద్ద గుంటూరు కట్టణముందు గాట సారుల బంగారాకు యెదుట $\frac{1}{1805}$ కవాటసంఖ్యగల గృహమువద్ద యీనెల 26, 27, 28 తారీఖుల యందు ప్రతిరోజు మధ్యాహ్నం 3 గంటలు లగా యతు 6 గంటలవరకు జరుగజోవు బహిరంగమైన వేలము మూలముగా అమ్మబడును. ఎక్కువపాట దారుని పేర పాట ఆఖరుతేదీయగు 28-12-15 తేదీ సాయంకాలము 6 గంటలకు కొట్టివేయ బడును. అనగా ఆయన పాటపైన ఖాయపర్చ బడును.

సదరు వేలము పాట యీక్రింది షరతులకు లోబరచి పాడబడును.

1. సదరుయంత్రశాలయందు మామూలుగా జనిచేయుచున్న 50 యాబదిమగములు గలవు. 500 అయిదువందల పౌనులు తూనికెగల పుట్టెను గోగునారను సదరు యంత్రశాలయందు సంచలు గా తయారుచేయుటకు కంపెనీవారికి ఆఖరుపాట దారు యిచ్చుటకు కంపెనీవారు అంగీకరించు రేటుచొప్పున అగు మొత్తము పాట మొత్తమై యుండును.

2. ట్యెల్లునేత కాకుండా "44x28", "40x29", "34x28" కొలతలుగల సాదాసంచలును కంప్రొక్టర్లు సప్లయచేయు వకటవరకం గోగునారతో కంపెనీవారు అన్నిఖర్చులను భరించి తయారు చేయుదురు కంప్రొక్టర్లు సప్లయచేయు నార వి శా ఖ ప ట్ట ణం ప్రాం నాలయందు కంట తా లూ కు శ్రేష్ఠమైన నార గా వుండవలెను. స ద రు నార ను కంప్రొక్టర్లు త స లే క తమ ఖర్చులతో ఖరీదుచేసి తూచి కంపెనీవారు పనిచేయు యంత్రశాలయొక్క హాలునందు వక్ప గించవలెను. కంప్రొక్టర్లు యంత్రశాలయందు తయారుచేయబడు సంచలుబస్తాలను యేరోజు కారోజు అనగా ప్రతిరోజు వక్పగించుకొని ఆ వెంటనే యంత్రశాల ఆవరణమునుండి తీసికొని పోవలయును.

3. యంత్రములు చెడిపోవడము లేక విరిగి పోవడము యంత్రములకు అవసరమైన నిలువ సామానులు, యంత్రపు భాగములు, యూరోపు నుండి రాక పోవడము వనివాండ్ర సమ్మెకట్టు మరి యు కంపెనీవారికి అలవడని యితర సంగతులుచే ఆగిపోవడము గాక క్రతి మాసమునందు 20 యిరువై రోజులకు తక్కువ కాకుండా పని చేయు టకు కంపెనీవారు పూనుకొనుచున్నారు.

4. కంప్రొక్టర్లు సప్లయ చేసిన నారతో సాధ్యమైనంత లాభకరముగా పనిచేయుటకు కంపెనీ వారు పూనుకొనుచున్నారు. గాని రద్దుకు పూచీ దార్లుకారు.

రద్దును డబ్బుపేకరు అను యంత్రముచే కాగు పరచి పనిచేయుమని కంప్రొక్టర్లు కోరే యడల కంప్రొక్టర్లుచేటుకు అదనముగా ఛార్జీ చేయబడును. సదరు అదనముచేటు కంపెనీవారి వలన నిర్ధారణ చేయబడును.

5. యంత్రశాలకు పూర్తిగా పని గలుగు లాగున అవసరమైన మొత్తపు గోగునారను సప్ల యి చేయుటకు కంప్రొక్టర్లు పూనుకొనవలెను. ఆ మొత్తము పరిమితి కంపెనీవారు ముందుగా తెలి యవరుతురు.

6. కంపెనీవారు తయారుచేయు సంచలను బస్తాలుగా కట్టుటకు అవసరమైన తాళ్లు కంప్రొక్టర్లు సప్లయి చేయవలెను. బస్తాలు కట్టుటయందు వుప యోగించు గోనె గడ్డ కంప్రొక్టర్లు యిచ్చు నార తో కంపెనీవారు తయారు చేయుదురు.

7. ఎక్కువ పాటదారుని పేర పాట ఖాయ పరచినవెంటనే సదరు కంప్రొక్టర్లు రు 5000- అయిదువేల రూపాయలను కంపెనీవారివద్ద ధరా వతు చేయవలెను సదరు మొత్తము కంప్రొక్టర్లు షరతు ఆఖరు మాసమునందు అనగా 1916 సం॥ నవంబరు నెల క్రింద చూచుకొనులాగున కంపెనీ లెక్కలయందు జనుకట్టబడును. ఆఖరు పాటదారు సదరు ప్రకారం రు 5000- అయిదువేల రూపా యలు ధరావతు చెల్లించుటకు తప్పిపోయ్యేయడల సదరు కంప్రొక్టర్లుకు గల హక్కును తిరిగి వేలము పాడగా వచ్చునప్రమమును కంప్రొక్టర్లువలన వసూలు చేయబడును.

8. ఎప్పుడైనను మిల్లు పనిచేయుటకు అవసర మైన గోగునారను సప్లయి చేయుటకు కంప్రొక్టర్లు తప్పిపోవుటవలన మిల్లు పనిచేయుట ఆపుచేయ వలసి వచ్చేయడల అట్టి ఆపుదలవలన కంపెనీవారికి కలుగు నష్టములకు కంప్రొక్టర్లు పూచీదారుడుగా వుండవలసివది. నష్టము నిర్ధారణ చేయుటలో మిల్లు ఆపుచేసిన తేదీకి వెనుకటి 30 ముప్పది రోజులలో తయారు కాబడిన సరకుయొక్క డెయిలీ యావ కేజుమీద ఏర్పరుచబడును.

9. సదరు కంప్రొక్టర్లు షరతు కాలములోపున కంప్రొక్టర్లు సప్లయిచేయు నారమట్టుకు షూత్రమే పనిచేయుటకు కంపెనీవారు పూనుకొనుచున్నా రు. కంపెనీవారి సమ్మతిపైన కంప్రొక్టర్లువలన ఆక్రమణకాబడిన కంపెనీవారి తాలూకుకొట్టులేక కొట్టు లేక నిలువయుంచుకొను స్థలము షరతు ఆఖరున తక్షణము ఖాలీచేయవలయును.

10. కంప్రొక్టర్లువలన కంపెనీవారికి డెబీవరీ చేయబడిన గోగునారను సంచలుగా తయారుచేసి నందుకు అయిన ఖర్చులు అనగా కంప్రొక్టర్లు చేటు ప్రకారము అయిన ఛార్జీ 15 వదిపేనురోజులకొక తూరి అనగా గత 14 పనునాలుగు దినములకు అయినఛార్జీ వదిపేనవ రోజున కంప్రొక్టర్లువలన కంపెనీవారికి యివ్వబడవలసివది. అట్లు చెల్లించుట కు తప్పిపోయిన యడల తప్పిపోయిన ప్రతిరోజుకు రోజు 1-కి రు 50- యాబదిరూపాయలు చొప్పున అవరాధము కంపెనీవారికి కంప్రొక్టర్లు చెల్లించ వలయును.

గుంటూరు. } పైండా-వెంటటచలపతి.
12-12-15. } లింగమల్లు-రామచంద్రరావు.
శక్రటరీలు అండు బ్రజరద్దు.

నోటీసు

తిరుమల, తిరుపతివగైరా, దేవస్థానమున ఈ 1915 సం॥రం అక్టోబరు నవంబరు నెలలలో రాబడి, బంగారు, వగైరాలు ఈ దిగువ కనిన వాటిని, ఈనెల 20 వ తేదీ వగలు 11 ఘంటలకు తిరుమల దేవస్థానముఖజానావద్ద, యేలం వేయ బడును. యేలములో సవాలుచేయ కోరువారు, దేవస్థానం కచ్చేరిలో ముందుగా 100 రూపాయలు సంచకారముకట్టి, సవాలుచేయవలసివది.

సుమారు మొత్తం.

1. బంగారు (దఫాకు తులాలు 20 వంతు) తులాలు. 825
2. బంగారు నాణ్యములు (వకలాటు) రకం. 10
3. వెండి (దఫాకు 1000 తులములు వంతున తులాలు. 7517
4. వెండి నాణ్యములు (వకలాటుగా) రకములు 7
5. హలీ రూపాయలు (రెండూలాటుగా)రు. 4136
6. తేగడరూపాయలు (దఫాకు 1000 వం) రు5500
7. తేగడపైసాలు (వకలాటుగా). రూ. 486
8. తామ్రము (వకలాటుగా) శేర్లు. 569
9. పాత్రలు. (వకలాటుగా) 359
10. వస్త్రాలు వగైరాలు
11. జనివగైరాలు.

పి. రామరావుగారు,

శివారాజకర్తగాడు.

ఫోర్టు టూరింగు మోటారు బండి

5 గురు కూర్చుండుటకు వీలైనది.

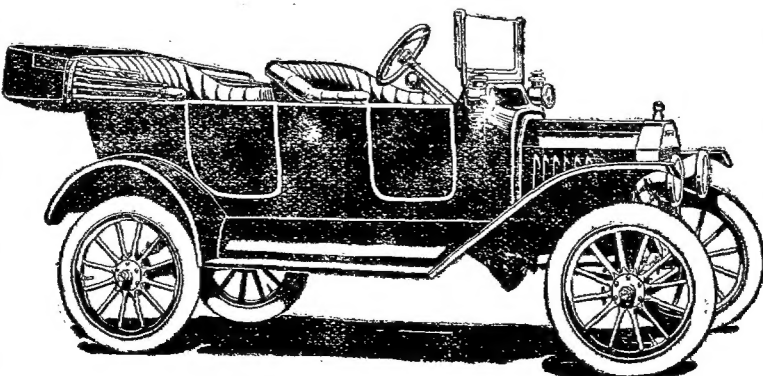
పై కచ్చు పునుసేసరు ముందుండు ఎలక్ట్రిక్ రుదీపములు, బిగులు, స్ప్రింగ్ మోటరు, వంతుల్లు సహా వెల రు. 2600 లు.

ఈ బండిని మిల్లముగా కొనవలెను. ఏలన నివ ఇద్దోఅందరికిని గూడ నుపయోగించును. ప్రత థమగు సామగ్రిలతో ప్రవీణులు పనివాండ్ర వలన నీబండ్లు చేయించబడినవి.

ఈ బండ్లు చాలతేలిక చాలమన్నిక గలవి గాన వీనికి మరాఠ్తఖర్చు చాలతక్కువ.

ఉత్కృష్ట అగ్నిపరీక్షచేసి ఈబండ్ల కుపయో గించిరి ఆఉత్కృష్టాల బలమైనదిగాని చాల తేలి కై నదిగాన విజువహాయు.

ప్రపంచమందు వాడబడుచున్న మోటారు

బండ్లలో ఫోర్టుబండ్లు సకపాటుకన్న హెచ్చుగా నున్నవి.

ఈబండ్లకు మీరు వెల్లుబడి వెట్టి సొమ్మం తయ్య సర్దినియోగమే.

ఈబండ్లమీద ప్రపంచమం దన్ని జేకముల లోన ప్రయాణము చేయవచ్చును.

కాన దీనిని ఇక్కడే కొనడు

ఈ నె 20 వరక తేదీ నాటికి 30 బండ్లు స్త్రీయ కలలో వచ్చును.

పిమ్మట ఆకాశంగము ఈగతంవ ముందు గనే మాట ప్రాయాడు.

మావిలాసము:— ఓక్క అండు కంపెనీ మదరాసు.

నేపియను పార్కు } జై. ఎం. మేడలే
16-వ దిశంబరు 1915 } స్పృహలు ఇంచినారు

శ్రీవార్యుల గారి పర్యటనము

ఈనెల 15-వ తేదీన ఉదయము 7-15 గంటల శ్రీవారు తెనాలికి రాగానే తెనాలి నుండి గుంటూరుకు చేరుబడుచున్న ఇనుపదారిపై రైలుబండిని మొదటిసారి నడిపించుటకే శ్రీవారు వచ్చిరి. ప్రజలనుకొనిరి. ఈ ధూమకేట ప్రథమ సంచారము జన కరిసెలలో జరుగునని యనుకొనిరిగాని ఇప్పుడు జాతానెలవరకు జరుగదని తెలియుచున్నది.

శ్రీవారికి గుంటూరులో గొప్పస్వాగత మొసంగబడిన దనుట నిశ్చయము. విమానాలంకారము లధికముగ చేయబడ లేదుగాని విస్తారముగ శ్రీలంక, పురుషోత్తమ, బాలయన, కృష్ణ లను ప్రతిఫలమునకు గుంపులు గుంపులు గూడియుండిరి. సన్మాన సంఘమునకు జిల్లా జడ్జి ఫెర్నాం డెజ్ గారు రథ్యక్షులుగా నుండిరి. సన్మాన సంఘము వారు శ్రీవారికి తోటించుచుండిరి. ఈ తోటించుటకు పాలక సంఘాధ్యక్షుడు పాత్రములు కందరికిని ఆహ్వానములనందిరి. చాల మంది శ్రీలంక పురుషోత్తమ వచ్చిరి. ఈ హిందూ భారతీయ విహార గృహారామమున జనవసించిరి. శ్రీవారచరిత్రాగానే ముఖద్వారముననే సన్మానసంఘసభ్యు లందరూ స్వాగత మొనరిగి వివిధవిధములకు ప్రత్యేక ప్రత్యేకముగ మాపించిరి. ఈ విధముల అన్నిటికొనూ అంబాడీశ్రీల వ్యక్తము పెక్కుమంది నాకొనించినది. శ్రీవారచరిత్రాగానే నిలచి తిలకించిరి. రెండవది శ్రీతాపధానము. ఇరువుర ప్రజలును శ్రీతాపధాన మాత్రముననే యుండవల యల్లిప్రాములను తెలుపుకొనుటకు శ్రీ వారు వీక్షించిరి. వీర్యులు శ్రీ వారు ప్రధాన ముండిరనున కేగి యచట జలతరంగమును చూచిరి. గుంటూరు పురవాసియగు నొక నిపుణుడు వీర్యాపూర్వముల వర్ణనమున జంత్రిగాన మొనరించెను. పిమ్మట స్వగృహవర్ణనము శ్రీవారు స్వీకరించి యచటకు వచ్చినవారందరితోను కలిసి మెలసి సంచరించిన పిమ్మట బాణసంచా కాల్పులవడినది. రాత్రి గుంటూరు 7 గంటల వేళ శ్రీవారు తోటనుండి వెళ్లిరి.

ఈనెల 16 వ తేదీ యుదయమున శ్రీవారు పెక్కు స్థలములను చూచిరి. మధ్యాహ్నము డిప్రూటీకలెక్టరు జనుంతు రామయ్య పంతులుగారు మున్నగు వివిధ్యు ఆద్యోగులతో ముచ్చటించిరి. సాయంత్రము పాశ్చాత్యవిహార గృహమునకు వెళ్లిరి.

ఇంత వరకును సర్వమును సక్రమముగనే జరిగినది. శ్రీవారిరాకవలన తండ్రివాడధికముగ నుండునను విషయముగా కాఖవాడుగమనించుచుండననుకరించి యేర్పాటులుజరుపబడ లేదు. శ్రీవారికి పంపబడిన స్వంతతంతివార్తలును ప్రతికల తంతి వార్తలును చాల విస్తారమైనవి. శ్రీవారి యుగవ్యాస ముద్రాకమున 11-30 గంటలకు తంతి కార్యాలయమున కంపబడినను సాయంత్రము 5-30 గంటలవరకును పంపబడుటకు వీలు కలుగలేదు.

ఈనెల 17 వ తేదీన శ్రీవారు బెజవాడలో మొదట ఏ. వి. ఎల్. ఎస్. కళాశాలకు వెళ్లిరి. ఆచట ప్రసిద్ధులు రికరెండు శే రామస్వామి దొరగారును సహాయపాధ్యాయులు శ్రీవారికి స్వాగత మొసంగిరి. శ్రీవారు రైతులకులను చూచిన పిదప మేడమొదలున్న సభాభవనముకు వెళ్లిరి. ఆచట చాలమంది విద్యార్థులు సమావేశ మైయుండిరి. ఆచట ప్రసిద్ధులు గారు శ్రీవారికి పుష్పహారమును సమర్పించి పంపనము చేసిరి. శ్రీవారు కళాశాల వారి సత్కార్యవరత్తులను గొనియాడి విద్యార్థులకు హితబోధ చేసిరి. పిమ్మట కరతాళధ్వనులు చెరుచుచుండ శ్రీవారువిద్యుచ్చటకునుగిరిహించి పట్టణోన్నత పాఠశాలకేగిరి. ఆచట ప్రధానోపాధ్యాయుడు ఎన్. ఎన్. శేంకటాచార్యుగారు శ్రీవారికి స్వాగత మొసంగిరి. ఆపునపాఠశాల జరుగుచుండెను. శ్రీవారికి స్వాగత మొసంగుటకు శ్రీవారి కభివందించుచు విజయమును కాంక్షించుచు ప్రత్యేకముగ రచించిన సంస్కృతాంధ్ర గీతములను కొందరు విద్యార్థులుచదివిరి. శ్రీవారుపాఠశాలలోని విధానమును ప్రశంసించిరి. శ్రీవారియొక్కముగ్ధులై గ బెజవాడవ్యాసవాడి శే. శేంకటరత్నముగారు పాఠశాలకు రు 50 ల పార్శ్వము నేర్పరచినది సూచనవడినది. పిమ్మట ఆమెరికా ఎవాంజెలిస్టు లూదరును మిషను వారి బాలికా పాఠశాలకు శ్రీవారు వెళ్లిరి. కార్యనిర్వాహకులగు ఎం. సి. కన్నానుకన్యగారు శ్రీవారికి స్వాగత మొసంగిరి. శ్రీవారచరిత్ర బోధనాధ్యక్షున, మాదిరి తరగతులను చూచిరి. శ్రీవారు రామేశ్వరమందిరి కలెక్టరుగారి బంగారము వెళ్లిరి. ఆచట

భోజనముచేసి శ్రీవారు సపరివారముగ విద్యుచ్చటకులనై తెనాలికి బయలుదేరి కలెక్టరు పేజరు బాంట్సుగారు గూడ శ్రీవారితో వచ్చిరి. వారందరూ మధ్యాహ్నము 1 గంటకు తెనాలికి వచ్చిరి. మధ్యాహ్నము 1-30 గంటలకు స్వేచ్ఛులైలుబండిమీద తెనాలినుండి బయలుదేరి బాపట్లకు వచ్చిరి. ఆచట సబు మేజిస్ట్రేటుగారును యూనియను చెయ్యేనుగారును ప్రేమనుయొద్ద శ్రీవారికి స్వాగత మొసంగి పుష్పమాలా లంకృతులను గావించిరి. పిమ్మట శ్రీ వారు రత్నక సేవారు స్థావరపురమున నేర్పరచిన ఆపరాధులకు ఎరుకలవాండ్ర కరణాలయమునకు వెళ్లిరి.

స్వాగతములు.

అక్కడకుగవచ్చుచుగారు వచ్చినతోడనే, కర్నూలున్ను నరుగారు, స్వాగతమునంది ఎరుకలవాండ్రు పని చేయుచున్న స్థలములకు తీసికొనివెళ్లి కనుపరిచిరి. ఎరుకవాండ్రు తయారుచేసిన బట్టలు, చాపలు, త్రాళ్లు మున్నగునవి ఒక పంజిరిలో ప్రదర్శించబడినవి. వారిని గవర్నరుగారికి మాపిన తరువాత గవర్నరుగారికి స్వాగతముగా స్వాగతము నందిరి.

గవర్నరుగారి యుగవ్యాసము.

వీరి స్వాగతమునకు గవర్నరుగారి యొక్క ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి. ధన్యులుగను నేరములు ఆచరించెయబడిరి. కాని నేరమే వృత్తిగ పెట్టుకొనిన వారిని పట్టుకొనుటకు చేసిన ప్రయత్నము తిరస్కరమున అంత ఎక్కువ జరుగదముకాలేదు. దీనికి దొరతనమువారి నిర్లక్ష్యముగాని, ఉత్తేజభావము గాని కారణముకాదు. ఇట్టివారిని మంచివృత్తులలో ప్రవేశ పెట్టి వారిని బాగుచేయుట ఇదియే ప్రభుత్వముచే రివివరక గ్రహించి కొన్ని కారణములను చేసిరి. వీరిని సంస్కరించి వాగు చేయుట కెన్నియోకష్టము లున్నవి. ఈ విద్యార్థుల భార మెరివెత్తి మిగిలిన పెట్టుటకు ను అట్టి వారిని నుల భయగ నిర్ణయించాలము. రత్నక సేవారువారెంతయో నిండు విషయమై పనిచేయుచున్నారు. దొరతనమునకును వీరందరు పనిచేయుచున్నందున మేమువారికి కృతజ్ఞులమైయున్నాము. ఈ సమస్యనువిష్కటకు సరి చేశోల్లుస్తూ ఆర్థికాంతరము పని చేసినందుకై వారి ఉదారాలికియును మిగిలిన ముగ్ధుల ఘోరినారు. నేనును మిగిలిన వారిని కొనియాడుచున్నాను. ఈ సెట్టెంటులనువెట్టి ఎంతోకాలము కాలేదు. వీరివలన కలిగినలాభము రెంతయో ప్రాత్యహా జనకములుగ నున్నవి మిగిలిన నిర్వహించబడిన కార్యమునందు నాకెంతయు సానుభూతి యున్నది.

గవర్నరుగారు అక్కడనుండి వెళ్లుటకుపూర్వము వెంకటాగనుండు వొంగలనేనిధముగ లాంగడీయుడుతో ఆనిధము నంతను పోలీసువాడు కనుపరచిరి.

యానాడుల సెట్టిమెంటు

ఒకగంటయుండినతరువాత, గవర్నరుగారు యానాడుల సెట్టిమెంటును చూచుట కేగిరి. ఈ సెట్టిమెంటును ఆమెరికను బాప్టిస్టుమిషనువారు సెట్టిమెంటుచున్నారు. రికరెండుకర్ణి గు గారును వారిభార్యయు వీరినెతగొని సెట్టిమెంటుచూపించగా శ్రీవారుచూచినదానికి సంతసించి తరువాత మిషనువారి కృతజ్ఞులయ్యునుచున్నది 6-30గంటల ప్రేమసభకువచ్చి 7గంటల నెల్లూరు బయలుదేరి.

నెల్లూరులో స్వాగతము.

శ్రీవారికి నెల్లూరునందు శే. మహాజనసభా కాఖా సంఘమువారును, నెల్లూరు జిల్లాబోర్డువారును, వేరువేరుగ అర్పించిన, సన్మానపత్రములను క్రింద చూడ్రించుచున్నాము. మహాజనసభా కాఖాసంఘము.

నెల్లూరుజిల్లాలోని మహాజనసభా కాఖాసంఘసభ్యుల మగు మేము మా మండలవాస్తవ్యులతరపున మనఃపూర్వకము గను రాజకీయపూర్వకముగను శ్రీవారిని సాహ్వరించుచున్నాము.

2. శ్రీ చక్రవర్తిగారియొడ మేము సంపూర్ణ భక్తి యుతులమైయున్నామని శ్రీవారికి నివేదించుకొనుచున్నాము. ప్రస్తుతసంగ్రామము విజయప్రథముగా ముగించువరకు మాత్రకి సామర్థ్యముల నన్నిటిదిట్టిపు గవర్నరుమెంటువారి పరమ చేయ సంసిద్ధులమై యున్నాము.

3. విద్యా విషయమున మా జిల్లా చాల వెనుకబడి యున్నది. ఇవట వెంకటేశ్వరస్వామి అయ్యుచున్నను, వెంకడు గోడు కళాశాల యొకటియొకట చేయ. అంతవేత మా విద్యా యు అధిక వ్యయకరీయముల పాలము చెన్నపట్టణము బంజరు, గుంటూరు మున్నగు మార స్థలములకు పోలసినవా రునున్నాము. శ్రీ విద్యాభివృద్ధిసొత్త నెల్లూరులో శాపాధ్యాయుల తయారుచేయుకొంత నొక బోధనాధ్యక్షున పాఠశాలను నెలకొల్పి ఇతర గ్రామములయందు పాఠశాలలను దెరువ నవసరమై యున్నది. కావున, శ్రీవారు ఈవిషయములను గమనించి, మాజిల్లాలో విద్యాభివృద్ధికి నవసరములగు సదుపాయముల చేయుమని ప్రార్థించుచున్నాము.

4. ప్రస్తుతసంగ్రామసమయమున మోసాడుప్రాంతము సాగించుచున్నందున కెంతయు కృతజ్ఞులము. కాని మాజిల్లాలో నీటి వనతి యేర్పాటులకు శే.ముట కింకను నెన్నడును అవసరము కలదని మనవి చేయుచున్నాము. తుంగభద్ర ప్రాంతమున ఆమెరికనులు కా వలయునని తలంచించి నిప్పుటికి నదలివేయుటయు, బాగేను ప్రాంతము, వెంకటేశ్వరుల ప్రాంతము, కనిగిరి చెరువువిషయము, వీని నన్నిటిని ప్రస్తుతమునందు ఆపుచేయుట మాదురదృష్టవచని తలంచుచున్నాము. 1911-1903 సంలవాటి ఇరిగేషను కమిటీవారి సలహాల ప్రకారము జలాశయములకు కట్టించుట మిక్కిలి యవసరము; అట్టివిసాధ్యముకూడ నగును. నెన్నడు ఆనికట్టు మూలమున నరభరాయగు నీరు సంతృప్తికరముగా లేదు. ఇంత కంటె నెక్కుడుగ నరభరాయ చేయు జలాశయముల కట్టించవలయును. కావున మనజిల్లాలో నానకల్వములను నీటివనతియేర్పాటులను గురించి చాకలుచేసి వానిని నన్నిటిని తగినంత కీర్ణు కాలములో చేయింపకొరుచున్నాము.

5. మా జిల్లాలో వ్యవసాయభివృద్ధికి వీలు చాల నున్నది గావున నిచట వ్యావసాయక వర్తకాధనా కేదారమును (ఎక్స్‌పర్టిమెంటులో ఫారము) నేర్పరచ ప్రార్థించుచున్నాము.

6. నెల్లూరు లాలూకాబోర్డునకు అసభికార అధ్యక్షుని నియమించునకును, నెల్లూరు జిల్లాబోర్డునకు అసభికార ఉపాధ్యక్షుని నియమించునకును మేము కృతజ్ఞులము. తత్సానులను ప్రజాయొక్కముగా చేయుటకును కాలితాలూకా బోర్డునకు అసభికారాధ్యక్షుని నియమించునకు మేమునుచున్నాము.

7. డి.సెంట్రలైజేషను కమిషను (అసభికారవిభజన సంఘము) వారి సలహాల ప్రకారము డిప్రూటును నిసిపాలిటీల ఆర్డు నవరం ప బడుచున్నదని విని సంతసించినాము. ఈసరణునందర్బయ్యులలో మునిసి పాలిటీలకు ఆర్థికాధికారమును హెచ్చించి, మునిసిపలు స్థలములందున్నవిద్య నిర్వహించుకొని గరపడునట్లుగాను వారిలో చనలను చేయుదని కోరుచున్నాము. మునిసిపలు కార్యదర్శికిని మునిసిపలు చేర్మనునకును వరసరైన వ్యయములను కల్పించు అసందర్భపు చట్టములకు తొలగింతురు గాక. మరయు మునిసి పలు సంఘములలో రివిన్యూ డివిజన్ ఆఫీసరు తప్పక సభ్యులుగా నుండ వలయునను నిబంధనను గూడ తీసివేసి, అవసరములకు చొప్పులందు అట్టి నియామకము చేసినచో నెంతయు బాగుండును.

8. అంత్యవిషయము ముట్టికలదు. ఇది నెల్లూరు గూడూరు రయిల్వేస్టేషనులవిషయమై యున్నది. నెల్లూరు ప్లాటుఫారముకంటె నెల్లూరు రయిల్వేస్టేషను పల్లముగా నున్నది. ఈస్టేషనులోనిప్రయాణికులకు వలయునంత తావు లేకున్నది. ఇచటను గూడూరు ప్లాటుఫారముమీదను నైకప్పు గల విశ్రాంతిశాలలు లేకపోవుటచే ప్రయాణికులకు కష్టముగా నున్నది ఈవిషయమై రయిల్వే ఆధికారులకు వ్రాసి ఆలోచనలను తీర్చుకొనుచున్నాము.

9. శ్రీవారు దీర్ఘాయువులకు లగుమరు గాక! నెల్లూరుజిల్లా బోర్డువారి విజ్ఞాపన

నెల్లూరుజిల్లా బోర్డుమెంబర్ మగు మేము ఈజిల్లావారి తరపున మీకు ఆవ్యాజమును వ్యవసాయపూర్వకమునగు స్వాగతము నిచ్చుచున్నాము. శ్రీ సార్వభౌమనియెడల మాకు గల రాజభక్తికి గౌరవమును మీ సన్నిధిని వివేచించుకొనుచు ఈ ధూరసంగ్రామమున బ్రతిహతావ్యాజము అప్రతిహత మైనవిజయమును గాంచి విరాజిల్లుటకు మాకే క్రిసామర్థ్యములను దివియోగపరచెదమని విన్నవించుచున్నాము. ఇటీవల విద్యా గ్రామరస్తాల విద్యా ణము. గ్రామముల ఆరోగ్యము, నీటి సదుపాయము మున్నగు వాని యభివృద్ధి కొరకు గ్రాంటులను ప్రసాదించిన శ్రీ విలీన వారికి మాకృతజ్ఞతను దెలియ బరచుచున్నాము. విశేషజన సంఖ్య గల యీ విశాల మండలమున ఆచార్య మూర్తులు సంతతియుగము స్వల్పముగను మెంటునే చేయ వలసివలయు ఎక్కువగను ఉండుట వలన యిందు విషయమై గ్రాంటుల దయచేయు సందర్భమున ప్రత్యేకాదరమును జూపుమని ప్రార్థించుచున్నాము. ఈ ప్రస్తుతసంగ్రామము ముగియక పూర్వమే మాకోరికలను నెరవేర్చి వలసినదని నిర్బంధించుట లేదు. జిల్లాబోర్డువారిచే నుపసాదించబడిన రైలుమార్గముల అభివృద్ధిని మిత్తము విశేషభక్తి వహించి యున్నందులకు శ్రీ విలిం వారికి కృతజ్ఞులమై యున్నాము. కాని ఆ మార్గముల నిర్మాణములో విలంబమేగుచున్నదని తెలియబరుచుకొనుచు సాధ్యమైనంత త్వరలో వాటిని నిర్మించెదమని ప్రార్థించుచున్నాము ఇట్టి నికల్పిన్ని సమయములో గూడ విశేషధనము నువెచ్చించి మోసాడుప్రాంతము నెరవేర్చునందులకు మా నంద సముల నర్పించుచున్నాము. డెల్టాప్రదేశమునకు యింతత దొరతనమువారుచేసిన నీటిని సాయము చాల ఉపయోగకరమైనది. దీనినియంకను వృద్ధిచేయుడకపోరించుచున్నాము. అనుకును కీర్ణ పెంట్టుండుబుద్ధిగానికిని ఆయురారోగ్య విశ్వరములనొసంగి అనేక ఉపయోగకరములైన ఘనకార్యములను చేయించుటకు సర్వేకృతుని ప్రార్థించుచున్నాము.

విద్యుత్తును కనుగొని.

విద్యుత్తును కనుగొని.	
విద్యుత్తును కనుగొని.	4
విద్యుత్తును కనుగొని.	5
విద్యుత్తును కనుగొని.	6
విద్యుత్తును కనుగొని.	7
విద్యుత్తును కనుగొని.	8-9
విద్యుత్తును కనుగొని.	10-11-12
విద్యుత్తును కనుగొని.	13
విద్యుత్తును కనుగొని.	14

చంద్ర పత్రిక

1915-వ సం॥ డిసెంబరునెల 18-వ తేది

శనివారము

పంచదార.

యధ్యమనెలన మనదేశమున బాగుపడవలసిన పరిశ్రమలలో ముఖ్యతను పొందుచున్నది పంచదార పరిశ్రమ యని యిదివరకు సనేకపర్యాయములు వ్రాసితిమి. 1913-15 వ సంవత్సరమునకు చెందిన వ్యాపారపు సంఖ్యలనుబట్టి చూచి మేని చెరకు చక్కెర దిగుమతి తగ్గియుండుట కాన నగును. 1913-14 లో 728,000 బన్నుల చక్కెర దిగుమతి కాగా కడలిసంవత్సరము 406,600 బన్నులు దిగుమతి యైనది. అనగా నూట నలువది నాలుగు వంతులు తగ్గిపోయినదని యర్థము. మనకు చెరకుచక్కెరను పంపు ముఖ్యభూములు బావా, మొరిషసులు. బావానుండి 266,200 బన్నులును మొరిషసునుండి 57,900 బన్నులును దిగుమతి తగ్గి బక్కింబు. నూట 46 పాళ్లును రెండవచోట నూట 41 పాళ్లును కొరవడి యుండుట సంతృప్తి కరము. వెలను బట్టిచూచినను మన దిగుమతులలో తగ్గుదలయే కన్పించు చున్నది. 1913 లో 15 కోట్ల రూపాయల వెలగల చక్కెర దిగుమతి చేసి కొనినవారము 1914-15 లో 10½ కోటి రూపాయలలోనే నిలచినాము. వెలలు సామాన్యకాలమున రెండిరు 8-12-11 లుగా నుండ 1914-15 లో రు 11-12-5 లయినదనిన మన దిగుమతి 10½ కోటి రూపాయలు సూచించు మాత్రమున కన్న నెంతో తక్కువయనుట స్పష్టము. ఇంతేకాక 21,500 బన్నుల బీటుచక్కెర దిగుమతియైనది. మనదేశములోనికి చక్కెరదిగుమతిచేసినరాష్ట్రములలో ఈజిప్టు జపానులుకూడ చేరియున్నవి. ఈజిప్టు 2500 బన్నుల చెరకు చక్కెరయు జపాను 700 కోధిత శర్కరయు మనకు బువినవి. ఇన్ని దేశములు మన కిప్పటికిని ఇంతతేసి మొత్తములుగా పంచదారను బంపుచున్నవి. లోకములో రియారగు చెరకు పంచదారలో విదయవంతు మనము సామాన్యముగా దిగుమతి చేసికొనుట యాచారము. ఆయాచారమునకు నీతూతి కొలదిగా భంగము కలిగిన దనుట స్పష్టము. ఇంతవఱకు నిచ్చిన యంతెలు వేసినలెక్కలు ఒక్కపక్షమునకు చేరినవి. మన భూమిలో సంత యభివృద్ధి యయినదని సూచించుటకు దోడ్పడునవి గావు. లెక్కల శాఖవారి రిపోర్టును విమర్శించుచు ఇండియాప్రభుత్వమువారు

“ హైందవ భూమిలోని పంచదార పరిశ్రమయొక్క స్థితిని బాగుపరచుటకు లోకములో హైందవభూమి చెరకు చక్కెరను పండించుటలో సగ్గరికము. అట్టి దేశము తన వ్యాపారమునకే భంగము కలుగునట్లు ఇతర దేశములనుండి చెరకు చక్కెరను దిగుమతి చేసికొనుచున్నది. అనునీయవ వాదమును తొలగించుటకు తీవ్ర శ్రద్ధవహించబడి యున్నది.” అని వ్రాయుచున్నాను. ఈమాటలను దృష్టి యందిమిగిలి మనదేశములోనిపంటకు సంబంధించిన 191-15 వ సంవత్సరపు లెక్కలను విమర్శించ వలసియున్నాము. 2,315,000 ఎకరములు చెరకు సాగుయినది. ఈభూమిమీద 2,337,000 బన్నులు ఉత్పత్తియయ్యెను. నిరుత్పత్తియైనను నుత్పత్తి నూట మూడువంతులు హెచ్చినదని గణించి యున్నాడు. అయిన సాగుయిన భూభాగము మాత్రము నూట తొమ్మిదివంతులు తగ్గినది. ఈ దృగ్గతుల ఎంచుకు సంభవించినదియు విచారించి దిగిదియును సాగు కల భూమి హెచ్చింపజేయుట యెట్లు యని ప్రభుత్వమువారు చూచింపింపట్లు కానరాదు. అయిన ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవనిమాత్రము ప్రభుత్వమువారు పలుమాఱు వ్రాసియున్నారు. ఇప్పటి ప్రయత్నములు సహజముగానే ఆలస్యముమీద కాని ఫలవంతములు కావలవట! అందుకు నిద్యరముగా ప్రభుత్వమువారు హైందవభూమి యంతటను నొక్కజాతి చెరకే పండించుటకు బీటు లేదనుటను ఎత్తిచూపి ఎచ్చుబెచ్చుటవలనాతి పనికి వచ్చునో కనిపెట్టుటకే యోశోకాలము పట్టుకని సూచించినారు. ప్రతి ఎకరమున నిప్పు డగుకుంటను హెచ్చించుటకు మార్గ మేదియో యని రైతుకు సూచించుటయే ప్రభుత్వమువారు ముఖ్యోద్దేశముగా పెట్టుకొనినారు. బావాలో ఎకరమునకు 80 రతులు పంటయగుచున్నదట! మనదేశములో ఎకరమునకు 24 రతులే గతి. ఈదుస్థితిని బాపుటకు ప్రభుత్వమువారు కంకణముకట్టుకొని యుండుట సంతృప్తికరమే ఈ ముద్దేశముతో ఆసాము, బర్మాలలో ప్రయోగములు జరుగుచున్నవి. స్థానిక ప్రభుత్వములకు చేరిన వ్యవసాయశాఖలవారు చెరకుపంటపట్టులను స్థాపించి పనిచేయుచున్నారు. ఇట్టి పని సంయుక్తపరగణాలలోను, పంజాబులోను, మధ్యపరగణాలలోను, మద్రాసు బొంబయి బీహారు ఆసాములలోను జరుగుచున్నది. కోయంబుత్తూరు ముఖ్యస్థానమున కధికారియగు డాక్టరు బార్బరుగారు విత్తసముఆధారముగా చెరకుపండించు పద్ధతి మనదేశములో క్రొత్తగా కనుగొనినారు. ఈపద్ధతివలన అంటుకట్టుటకు ఏలై క్రొత్తి జాతులుత్పత్తిచేయుట సంభవించు నని యూహించబడుచున్నది. ఇప్పటికి ఆ డాక్టరుగారు 60,000 వారు సిద్ధిముచేసి ఉత్తర ఇండియా జాతులలో సమ్మేళనము నాలోచించుచున్నారట. ఇది యంతయు మిక్కిలి చక్కగానున్నది. ప్రభుత్వమువారు చేయ తగినపనినే తలపెట్టి పరియైన మార్గముననే చేయుచున్నారనుటకు సందియము లేదు. వారివిమర్శలో కనిపరీతిని బావామున్నగుభూములు 25 ఏండ్లలో చేసిన కనిని మనము అయిదేండ్లలో చేయజాలక ప్రోత్సహింప వివరీత మేమియును లేదు. అయిన మనముచు ఇరువదియైదేండ్లలో అంతకు రెట్టింపు తీసికొనునట్టి విధముగా పనిచేయుట మాత్రము అభివృద్ధి పద్ధతి కాజాలదు గదా! ఆదేశముల యనుభవమును నుపయోగించుకొని వారు ఇరు

వది యైదేండ్లలో చేసినది మనము అయిదేండ్లలో చేయ లేకున్నను పదేండ్లలోనో పదునైం దేండ్లలోనో యైన జేయజూచుట నాగరక పురుష లక్షణ మగును. ఆదేశముల యనుభవమును నొకపక్షముగా నుపయోగించుకొను చున్నను మర ప్రభుత్వమువారు పూర్ణసమస్యను ఆ దేశముల యనుభవపు దృష్టిని పడిపించుచున్నారని చెప్పుటకు బీటు లేదు. మన పరిశోధనలు జరుగుచుండగనే మనసాగుహెచ్చుచు రావలెను. ఇతర దేశముల దిగుమతులు తగ్గుచు రావలెను. 1914-15 లో ఇతర దేశముల దిగుమతులు తగ్గుటకు కాంగ్రెసు మన్మథభాగాని ఆంగ్లసీనువారు లోకములోని చక్కెర సంతయు కొనివేయుటయే విజయవహీతువు. మన్మథతిథిచే బయటి దిగుమతులు తగ్గవలయుననిన సుకములు హెచ్చుగా, తాత్కాలికముగా నైనను, వేపతీరవలెను. ఇతర దేశములములలో కూడ సారక్షణ సుకములు స్వల్పముగా నైన వేసినయెడల చక్కెర బహుత్వరగా మన దేశమున తలయెత్తికొని గలదు. చెరకుసాగు హెచ్చుచేయుటయు సత్వవసరమే. దక్షిణఇండియా మధ్య ఇండియాలో నిటీవసతులు విరివిగా కలిగించినా మవియు మధ్యపరగణాలలో మొత్తంపనికి 4000 ఎకరములు గుత్తకు నిచ్చినామందు ప్రాసినంతమాత్రమున సాగుపెరిగిపోజాలదు. రైతు ఈపంటయే పండించునట్లు ప్రభుత్వమువారు ప్రోత్సహపరచవలెను. ఫర్మోసాలో జపాను వారును, బావాలో శచ్చిచారును బలవంతపరచినట్లు బలవంతపరుపకున్నను చెరకు వ్యవసాయదారులకు తీరువలుతగ్గించుటచేతనో ఈనాములు ఇంతవంటకు నింతయని ఇచ్చుటచేతనో ముంయితరివిధములనో సాయముచేయవచ్చును పంటను పండించు రైతునకును చక్కెరను నుత్పత్తిచేయు పరిశ్రామికునకును తగినన్ని విధముల జోడ్పడి ఒక్క ఎకరా సాగుచోట నాలుగు ఎకరములు సాగుగొట్టు చేయవలసిన ధర్మము ప్రభుత్వమువారిదై యున్నది. ఆధర్మము నెరవేర్చినచుగాని ఇప్పుడు చేయుచుండు ప్రశంసనీయ ప్రయత్నములయొక్క ఫలమును అనుభవించు సుదినము హైందవభూమికి త్వరలో రాజాలదు. తగినవారు విషయముల నాలోచించి పనిబూనుదురుగాక యని కోరుచున్నాము.

పత్రికా స్వాతంత్ర్యము.

నేటి వార్తాపాఠశోధక విభాగము ఆంగ్లసీమలోని యొకపత్రికయొక్క దృష్టిని ఆదేశపు పత్రికా స్వాతంత్ర్య చరిత్రముపైకి మరల్చినది. ఈ దృష్టితో వ్రాయబడినవ్యాసమున కొన్ని గమనింపదగిన విషయములు కలవు. ఆంగ్లభూమిలో పూర్వకాలమున నభిప్రాయ ప్రదానమే కష్టతమముగా నుండెడిది. ఏయభిప్రాయము మతాచార్యుల సమ్మతి సందకపోవునో ఆయభిప్రాయమును పెట్టుకొనినవాడు అధికారులకు నుప్పు చెప్పబడుచుండెను. వానిని కరుణతో చూడవలసినదని మతాచార్యులు ఉత్తరువిత్తురు. అధికారులు వానిని మంటలపాలు చేయుదురు. ఎదువారవ శతాబ్దమున మతాచార్యుల యధికార మాంగ్లభూమిలో కనించిన పీడప ఆ యధికారమును స్వీకరించినరాజే అభిప్రాయములను విమర్శించు సాధికారముకూడ కలవాడయ్యెను. పదునేడవ శతాబ్దమున సంతయు మతకక్షిలవారు రాజవద్ద తమతమ పలుకుబడి కలిగి

నవ్వును ఇతర కత్తులవారి యభిప్రాయములకు నై ఆ కత్తులవారిని మడియించుచుండెడిది. అప్పుడే మిల్ల ను మహాకవి గ్రంథములను నశింపజేయు నాచార ము హేయ మనియు సూన్యతవిజయమునకు రాజ నీతులు, రాయబారములు, లైసెన్సులు అనంత ములు కావనియు హాహుత్తియుగా ప్రాసెను. తరువాత రెండువందల సంవత్సరములవరకు మిల్లను మాట లాతనితో నదృశ్యములు కావలసి వచ్చెను. పిదప నైనను ఆంగ్లభూమిని అభిప్రాయ ప్రకటనము నకు గలిగిన స్వాతంత్ర్యము ఆతనిమాటల ఫల మనియు జెప్పుటకు రాదు. వ్యతిరేక ప్రకటనపు లైసెన్సునకు సంబంధించిన శాసనముయొక్క కాల పరిమితిని పెంచుటకు బిల్లులు తేబడియు అవి మంజూ రగుండువల రాజకీయపరిస్థితులను బట్టి రాజ్యాంగ సభ నిలిచిపోవుట సభాపరిమితిను అప్పకవూను స్వాతంత్ర్య సేర్పడ విలక్షణము. ఇట్టి పరిస్థితి తుదకు ర్వా యము కలిగినవ్వును మూడవ విల్లియము రాజుగా నుండెను. అప్పటి ప్రభుత్వము ప్రజారంజకముగా నుండెను. ప్రజ లందరును ప్రభుత్వమునునే అభిప్రాయము లిచ్చుచుండిరి. అంతకు మున్ను ప్రజా ప్రతినిధిసభ కిటనా స్వాతంత్ర్యవిరోధక బిల్లును సిద్ధముచేసి ప్రభుసభకు పంప నుద్దేశించి యున్నను తరువాతివా రెవ్వరును దానిని తలపెట్ట లేదు. అది కారణముగ 1693-వ సంవత్సరము నుండియు నేటివరకును అట్టి శాసనపు శాసనయై సోక జేరు. నేడు వార్తాపరిశోధనయున్నది. కాని ఇది శాసనబద్ధముకాదు. కార్యనిర్వాహక సరణిలో చేయ బడిన ఏర్పాటు తాత్కాలికము. ఇంతటి స్వాతంత్ర్య మును నుభవించినవారగుటచేతనే ఆంగ్ల ప్రముఖులు వ్యతిరేక ప్రకటన స్వాతంత్ర్య మను పదములకు మనలను దిగ్భ్రమ నందజేయు నిర్వచనము నిచ్చి యున్నారు. మూన్ స్పీల్స్ ప్రభువు,

“మండే ఏదిధనురై నెవ్వను పొంద నవసరములేక కావనాత్రికములు కాని రీతిని ప్రాయశఃధికము కలిగి యుండుటయే యభిప్రాయప్రకటనా స్వాతంత్ర్యము”

అని నిర్వచించియున్నాడు. సుప్రసిద్ధ రాజ్యాంగ శాస్త్రకొవిదు డగు ప్రాఫెసరు వైసీ యచనాతడు

“12 శుభ దురాశయాలు వ్యాయాసముగా మార్చి ఏకభిప్రాయము చెప్పవచ్చును ప్రాయశఃపు అని తీర్మానింతురో అట్టి అభిప్రాయమును ప్రకటించుటయే అభిప్రాయ పరికటనా స్వాతంత్ర్యపు సారము”

అని వ్యాఖ్యించియున్నాడు. దినము తెల్లవారిన పోయినచారాలకు లోనై మేల్కొలుపియ్యదుట నిలుచుట మాత్రముచే గాక కొన్ని వేళలలో వేల పరుసన ధరావతులు చెల్లించి వ్యతిరేక కార్యనిర్వహణ మొనర్చవలసియుండు హైందవులకు వైనిర్వచనము లెట్టి మనోవికారములను గలిగించునో యనుభవించినవారే గదా యెరుంగ గలరు.

యందసంఘము.

కాచి ఆంగ్లవర్తక సంఘమున కధ్యక్షులును సుప్రసిద్ధ ఆర్థికగ్రంథకర్తలను మనదేశమున గలవారైనను వగు వెబ్బుగాగు తమయందసంఘమునకు కాఖ్యేర్పరచి పరిపాలించు నుద్దేశమున సంగమనకురచ్చి కొన్ని దినములుగా పాలుపడుచుండుట మాచడము లేకుండును. వారు ఉత్కళిమించ జూచినయంద యును నును కురించి మే మిది వర కేవలభ్యాసము చేసియున్నాము. అది పొసగు పని కాదని మాయభిప్రాయములకు లోక మెరుంగును. నేడు మరియొక చోట నీ విషయమును గురించి కొన్ని యభిప్రాయములు ప్రకటితయ్యెను. అందులో నొక మహమ్మదీయ ప్రతినిధి యభిప్రాయము గమనింపదగి యున్నది. మహమ్మదీయులు కొందరు ఇచ్చుకలచా రున్ను వడ్డీవిచ్చు ఆహ్వానము నివార్య బాలగిని యా యభిప్రాయ ముద్ఘోషించుచున్నది. అట్టి బుద్ధిగల వాడను బహు స్వల్ప సంఖ్యలో అనియే మా నమ్మకము. ఎట్లయిన నేమి. వెబ్బుగాగు అప్పుచివయము నింకను మానవత్వము దాని ననుభవ్యముగా నిడికొని యుండుట సంకృతీకరము.

అట్టి యప్పుచేసినను హైందవభూమిలోనే ఆధనమునుపయోగించు పవలెనని నూచించుచుండుట యింకను శుభ నూచనము వారి పును నుభ్యోద్దేశముగా వెల్లుకొనన మా విషయముమాత్రమే ప్రశంసనీయు. అజ్ఞానము కారణముగ ప్రజలలో వ్యాపించుచుండు దుష్టవాదాలకు ఖండించి సమైక్య సంఘమున తెలిపి సామాన్య స్వరూపమునకు వారిని పరిచితులగు జేసి దాగ్ధ్య విశ్వాసములను జనింపజేయుటకు సంఘమును స్థాపించుట యత్యవసరము. ఈ యుద్దేశముతో వెబ్బుగాగు పాటు పడుదులేని తగిన ప్రాశ్నానామంతో ఒదివి తీరగలదని మా నమ్మకము. కార్యభాగముంతయు నైజముగానే చేకూర్చవల లోనే జరుగవలసి యుండునుగాన వెబ్బుగాగు చేకూర్చుభి మానము గల ప్రముఖులతో నిర్వహించుట నెక్కువగా సంభవింతుకొన వలసి యుండునని హెచ్చరించుచున్నాము.

వియ్యపురపు-ఇనుపదారిలోపము.

కొలంబోరు వియ్యము మనరాజధానినుండి ఎరుమతి కావలయును. ఈవిధములోని వ్యాపారములే ఆ వ్యాపారమును నడుపుచున్నారు ఇటీవల ఆకస్మాత్తుగా కొలంబోరు వియ్యపురకరపు సంభవించినది. ధంలు పెరిగిపోయినవి. దిగుబాడలు కావరాతేట. గండరగోళము ఫలముయ్యి. కొలంబోరులోని వ్యాపారములు మొరలిదే వారంభించినారు ఇచ్చటి వ్యాపారముల యభిప్రాయమును తీసికొనబడినది రైల్వేవారు సరియైనవిర్పాటులు చేయవలెనని ఎరుమతికాక సుకు పడి యున్నదట! ఇదివరకు 164 పానులబస్తాలు వాగిలల కెక్కించుచుండిన రైల్వేయధికారులు ఏకారణము చెప్పకయే 191 పానుల బస్తాలను కాని అంగీకరింపవలెననియున్నదట! కొలంబోరులో వేరము 164 పానుల బస్తాల కేటగి. కాన అచ్చట 191 పానుల బస్తాలను 164 బస్తాలుగా మార్చుటలసి యుండు నట వ్యాపారములకు ద్రవ్యవత్తును జేపాకవత్తును దీరదలన కలుపుచున్నదని తేలి చెప్పినేట. ఇది ఇట్లుండ మద్రాసు లోను దగ్గరి స్టేషనుల లోను వాగిలలు లేక ఇరువదికేట బస్తాలపడియున్నదట. దక్షిణ ఇండియా కర్తముల రైల్వేవారిని ఛోబర్న ఆఫ్ కామర్సు వారుకుర్ర కసంఘములకును నెన్నియో మొరలు పంపుకొనివారట కాని జవాబలేదు. మా ఇండియను ఛోబర్న ఆఫ్ కామర్సువారు అకగా మనహైందవ వర్తక సంఘమువారు నియరపోవుచున్నారని యనుకొనబాటు. విషయములను త్వరలో విచారించి అధికారముకలుగా వివరణమును బంపుదురుగాకయని కోరుచున్నాము.

స్థానిక వార్తలు

డిసెంబరు దినచర్య.

ఆదివారము 19వ తేది

విజ్ఞోరీయాపల్లికమహాల్ ఆయన ర్యేడమహాసభ సా 8 గం సోమవారము 20వ తేది
విజ్ఞోరీయాపల్లికమహాల్ ఆయన ర్యేడమహాసభ ...

శ్రీబ్రహ్మసంధాశ్రీమము, వ్యాసరచాడి:—
వచ్చే సోమవారము 20వ తేది ప్రాయంకాలము 5.30 గం|| వ్యాసరచాడిలో శ్రీస్వామి విద్యాసంధ పరమహంసగాక ఆరంభమాల “ఆశ్రీమధర్మము” నగురించి, యుపన్యసించెదరు.

మురళీగాన సభ. —రేపు సాయంకాలము 4 గం||కు బాల్లిటపురు వారాయణ మొదలిపిది కలది రానున్న శ్రేష్టి శ్రేష్టి సభ్యులలో తిరువవయదూరు కాపురస్తులగు బ్రహ్మశ్రీ కృష్ణభాగవతరు గారు “గాలవయుషి చరిత్రము” అను కావ్యక్షేరమును జేయుదురు.

దక్షిణ ఇండియా బ్రహ్మసమాజము. —
రేపు సాయంకాలము 6 గం|| నెం 97 అడ్డాపిల్లపిది ఉపాసన మందిరములో టి. గాజగోపాలరావు బి.ఎ. గారు “జీవితము నంగ వెంటకటి” యను విషయమును గురించి ఉపన్యసించెదరు.

మహాకవి నోవకార సభము. —రేపు సాయంకాలము 5-30 గం|| మాళ్, చెంగల్వూరు నానుకకు ప్రైయరి పాఠశాలభవనమున వచ్చుచున్న శ్రీశాలలో ఆరవ ఉపాధ్యాయులగు సి. ఆర్. గోవిందరాజ మొదలియారుగారు సోదర భావమును గురించి పంచములకు సుపన్యసించెదరు.

నర్ బాను ప్రెంచి
ప్రజలు కృతజ్ఞతను వెల్లుబి.
లండను డిసెంబరు 17:—ఇంగ్లండు ప్రజలందరు నర్ బాను ప్రెంచిగారికి కృతజ్ఞతలై యున్నారని ప్రకటించి యొకభావముతో వ్యాసమున్నది. ఇంకను దేశమునకు పీఠం యొక పాఠము చేయుగలరు. కేవలపుభువునకంతో నోడ్వడగలరు.

టయియ్య పత్రిక.
టయియ్యపత్రిక ఇల్లు నడుపుచున్నది:— పీరు యోధులలో శ్రేష్టులు. పీరు ఇంగ్లండును రక్షించు ఏర్పాటులకు చేయబడు కారలసియున్న చరణరంగమునకు కావలసిన సయి కలను తయారు చేయవలసియున్నాడు. ఇట్టి కాన్యభారమును భరించి సామర్థ్యముతో నడుపుటకు కిచ్చనకు ప్రభువునకు కష్టముగలదను. పీరికి వెంటనే నాయకత్వ మిచ్చినయెడల, ఎంతకాలమునుండియో జరుగవలసిన సంస్కరణము నెరవేర గలదు. మరియు, సైనికాధికారులను మరికొందరు యేర్పాటు చేయటం కాలోచించుచున్నట్లు విచరున్నాడు. ఈమాటల వలన చాలమేలొనరును.

జనరలు సర్ డాగ్లసు హేగు.
పరానువారు అభిసందించుట.
లండను, డిసెంబరు 17:—ఆంగ్లేయ ప్రతికూల సర్ జనరలు డాగ్లసు గారి సామర్థ్యమునకు అభిసందించుచున్నది. పరాను ప్రతికూల, ప్రెంచిగారి నేమి, డాగ్లసు గారి నేమి క్లాపించుచున్నది. ఇల్లస్ట్రేషను అనుప్రతిక, హేగు గారివంటి వాయకత్వముకొంద ఆంగ్లేయ సేన ఊహించి యుండవలదని నుకువుచున్నది.

సర్వయూ సేనలు.
పలాని కాచేదట.
ఏధాన్య డిసెంబరు 17:—చాలమంది సర్వయూసేని కలు సలానికాచేదటచ్చి చేరుకొనుచున్నారు. పీరికి తిరిగి, తుపాకులు, మందు, యాన్సు గు సామగ్రి యియ్యబడుచున్నది. రెండు పటాలముల వారిని, ఆంగ్లేయ సేనతో కలిపి యేర్పాటుచేసిరి. మొహాన్సిల్లోని గ్రీను ప్రభువర్గ ముండి, బల్లేరూ వారు డెబ్బు, ఆహార పదార్థములు యున్నగునవి. లాగుచున్నట్లు తెలియుచున్నది.

ఆస్ట్రీయా బల్లేరియా సేనలు.
వారి కొర్ర యెత్తు.
లండను డిసెంబరు 17:—ఇటలీ పత్రిక లిట్టు తెలియజేయుచున్నది. ఇక ఆస్ట్రీయా బల్లేరియా సేనలు ఆల్బేరియా మీదకు వచ్చును ఆస్ట్రీయా వారు మాంటినిగో మీద దండెత్తి సానుగివొంజుకురచ్చి ఎకబాసను, టిరానాల నుండివచ్చు బల్లేరియా సేనలతో కలిసికొనలేనని యాచించుచున్నారు. ఇంగ్లండును ముందు ఆల్బేరియాలో యుద్ధముజరుగ గలదు, ఇటలీవారుకూడ నిక్కుడకు సేవలనుపంపుదురు. లిండి లిప్పూలేక చాలమంది సర్వయూక్త్రీయను, పిల్లలును ఆల్బేరియాలో మాడుచున్నారు. అక్కడనున్న స్త్రీయరు లన్నిటిని పోగుచేసి వారిని ఇటలీకి తీసికొని రావలసిందని యోజనా నితరురాయబారికి ఆమెరికావారు తెలియజేసిరి. నుక్టూరి, దుర్రాజో, ఎర బాసలలయధ్య 150,000 మంది గల మూడు సర్వయూ సేనలను వి.దక్షిణ ఆల్బేరియాలో 50,000 కూడగలరు.

సంధిప్రయత్నములు.
లండను డిసెంబరు 17:—లుడా వెబ్బునుండి మార్చింగు పోన్టు కీ తంతివార్త వచ్చినది:—హంగరీ పార్ల మెంటులోని, లిబరల్ క్లబ్ వాయుకులు, కాంటు కరొలోనుగారు సాన్సు టులో మాట్లాడుచు, దొరతనమువారు సంధిప్రయత్నములను చేయవలసినదని చెప్పిరి. ప్రజల మనోరథములను నెరవేర్చుటకు దొరతనమువారు కూగ జాలలేని మంత్రదర్శమువారు తమ పులలను మానుకొనలయును. ఈ యువవ్యాసమును ఇతరదేశములకు కంపకొడ చేయబడినది.

మహమ్మదీయ యువజన సభము:—
రేపు సాయంకాలము 5-30 గం||కు మంటుకోడ్డునందుకు గర్రు మెంటు మహమ్మదీయ ప్రైయింగు పాఠశాలభవనములో యాసంఘమువారిసభ ఒకటిజరుగును మహమ్మదు అలీ ఖద్విక్ సాహెబుగారు “వైతికవిద్యను” గురించి ఉపన్యసించురు.

బల్లూ సరపంచోదయ సభ:— నిన్నటి రాత్రి బల్లూ సరపంచోదయ సభవారు యక్కాంగడ యునుపాటకమును బ్రదర్శించిరి. బి. క్రి: చాసరావుగారు, మాధవరావుగారు, గిరిగాచారంగారు వారివారి పాత్రల జరంజకముగ బ్రదర్శించిరి. ఎప్పటికలెనే నిన్నును పాటకరంగము నిండి పోయినది.

బరోపా మహా సంగ్రామము

గ్రీను తటస్థభావము: బల్లేరియా వాగ్దానము

పాఠశీకమునందు 11 వేల శత్రు సైనికులు.

ప్రాన్సురంగమునందలి అధికోత్సాహము.

ఇంగ్లండు

ప్రీమరు ప్రయాణము.

లండను డిసెంబరు 15 — లండనులోని ప్రీమరు కంపెనీ యధికారుల దగ్గరను తెలిసికొనగా, నూతన కాటర్ల మీదకు ప్రయాణము మాని గుడువకోపు ఆగ్రమువారి సేవలను ప్రియాణము చేయవలయు తీర్మానము తీర్చిది.

జర్మనీకి ఆహారపదార్థములు.

బంగళా ద్వారా పంపుచుండుట.

లండను డిసెంబరు 16. — కామస్సు సభలో రాబర్టు సినియర్ కృత్యములను తెలియజేయుచున్నాడు. ఆమెరికావారు చాల ఆహార పదార్థములను బంగళా ద్వారా జర్మనీకి పంపించుచున్నారని, వీరివలననే జాగ్రత్తపెట్టుట కర్పించుట జరుగుచున్నది.

లాయర్లకారుల జీతములు.

లండను డిసెంబరు 15: — ఎఫ్. జి. స్క్రిట్టర్ గారికి తెలియజేయుచున్నాడు: — తమ జీతములను సంవత్సరము 5 వేల పౌండులకు క్లింపవలసినదని, లాయర్లకారులు నూచించినారు.

ఆంగ్లేయ వైమానికదళము.

వైమానికనష్టములు.

లండను డిసెంబరు 15: — కామస్సు సభలో లెనెంటు గారిట్టు తెలియజేసిరి: — ఆగ్స్టు 31 కు తేదీతో సంవత్సరమున మూడుమాసములకును వైమానికలలో 14 గురు చనిపోయిరి. 22 గురు దెబ్బలుతిగిలినవి. 18 గురు ఖయదీలుగ పట్టుకొనబడిరి. నవంబరు 30 కు తేదీతో సంవత్సరమున మూడుమాసములలో 11 గురు చనిపోయిరి. 21 మందికి దెబ్బలుతిగిలినవి. 26 గురు ఖయదీలుగ పట్టుకొనబడిరి. పదిమంది కనుపడుటలేదు.

సోనికా పట్టణము.

మిత్రులందరి యేర్పాటు.

లండను డిసెంబరు 16: — కామస్సు సభలో సినియర్ ప్రభువు గారిట్టు తెలియజేసిరి: — సోనికా పట్టణములో జర్మనీ ఆస్త్రియా కేవలమునుసంబంధము లేకుండ మిత్రులందరి వైవిధ్యకరముల నన్నిటిని "పాల్ గా" చేసికొనుట కాలోచించుచున్నాడు. గ్రీనువారి యనుమతి ప్రకారమే యిట్లు చేయవలయు కాలోచింపబడుచున్నది. ఈ విషయమై ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు జరుగుచున్నవి. వ్యవసాయ మనకూలముగ తేలవచ్చును.

ఇండియను ఉద్యోగులు.

విరుద్ధము లిచ్చుట.

లండను డిసెంబరు 17. — ఇండియలోని రాజకీయకాఖకు సంబంధించిన శక్తి పెక్కిత్రైగుగాకి, నిన్న రాజగారు కే. సి. వి. ఇ. ఆం విరుద్ధ విషయము ఇచ్చిరి. కొందరకు విజ్ఞాపన క్రానుల నప్పించిరి. సి. ఎం. గెజెట్టవారు.

ప్రాన్సు

పరానువారి యుద్ధపుఖర్చులు.

ప్రొన్సు డిసెంబరు 17: — 1916 సంవత్సరములో మొత్త టియారుమాసములకు యుద్ధపుఖర్చులను ప్రాన్సుమిక సభవారు మంజూరుచేసికొని కోకొంగుత్రియగు రిడెంటు గారు చర్యనుమగొప్పులు నిట్లుచెప్పిరి. మనము ఆఫ్రికాలోను ప్రయత్నించుచున్నాము. సామూహ్యులనున్నది. ఎంతవచ్చినది శత్రువసాన మింతను తేలలేదు. కాని జేసీయులందరూ చేకూర్చుకొని సాహాయ్యము చేయుచున్నారు. సామూహ్య ఖర్చుచేసికొని పరానువారి రిడెంటులను చూచుచున్నారేగాని వేరకాదు. గ్రీను నిటువారు 250 లక్షలపానుల నిచ్చియున్నారని.

జర్మనీవారి మందు సామగ్రి

పరానువారు వ్యవసాయ చేయుట.

ప్రొన్సు డిసెంబరు 16: — పరానువారు జర్మనీ వారిఫిరంగులను వ్యవసాయచేయుచున్నది. అయిన, ఏయిన లకు మధ్యనున్న జర్మనీవారి మరియొక మందుసామగ్రి నిలయమును పరానువారు ప్రేరేపిసిరి.

ప్రాన్సు బెల్జియము రంగము

ఆంగ్లేయుల ప్రకటన

లండను డిసెంబరు 17: — ఆంగ్లేయశిబిరమునందీక్రింది సంకతులు తెలియ చున్నవి — ఆర్మ్యంట్రీనుకు సమావేశమున నున్న శత్రువులకందకములలో నిన్న రాత్రి మనమెరుకులు ప్రతీతింపి శత్రువులను నాశనముచేసిరి. శత్రువులు దెబ్బతిమందినరకు చనిపోయిరి. మనకు కొద్దిపాటివస్త్రము కలిగింది. ఇప్పటిను చుట్టును ఇరువత్తులవారును ఫిరంగులను వేయుచున్నారని. మనవి 4 విమానములు పోయినవని 15-వ తేదీన జర్మనులు ప్రకటించినసంగతి సత్యముకాదు.

పరాను అధికారుల పరీక్షలు

ప్రొన్సు. — మేము గనులను పేల్చుటవలనను ఫిరంగులను వేయుటవలనను, జర్మనీవారి రక్షకసాములకు చాల నష్టము కలిగింది.

ఆంగ్ల శత్రుస్థితిదళము.

లండను డిసెంబరు 16 — ప్రొన్సులో వార్తా సంఘము వారిటుల ప్రకటించిరి. శత్రువులు ఈ ప్రేక్షాను ఆగ్నేయమున నొక మందుగనిని పేల్చిరి. వెంటనే ఆంగ్ల సైనికు లాయు ఖాతమున ప్రికించిరి. మెస్సీనుకు దక్షిణముననున్న శత్రుస్థానమును మే ముక్కిమించితిమి. మా ఫిరంగులు శత్రువుల కందకములకు నేను చాల నష్టము కలిగించెను. ఈ వెజుయెద్ద శత్రువులు ఫిరంగులను తీరము కార్చిరి. మార్చెలీవిమాన కాలవై మా విమానములు బాంబులను వేసినవి. 10 విమాన యుద్ధములు జరిగినవి. ఒక శత్రు విమానము వేలగుల్లు బడినది. మావిమానమొకటి మా కందకములయొద్దనే క్రిందకు దిగినది.

ఇటలీ

పరిష్కారవ్యవహారములు.

శత్రువుల బలములు

లండను డిసెంబరు 15: — కామస్సు సభలో ప్రక్షింపు నష్టము సినియర్ ప్రభువు గారిట్టు తెలియజేసిరి: — హామడాలో ఎంతమంది శత్రుసేనయున్నది నిజముగ తెలియుటలేదు. కాని రణనిలని ఆధ్వర్యించుకుండ తుపాకిని చేతబట్టిన వారు 8 వేలమందియు, తమ బలముచేసిన జండ్రిమీరియు మూడు వేలమందియు నుండునని తోచుచున్నది.

పరిష్కారము

ఇటలీ ఆస్త్రియాల యుద్ధము.

ఇటలీవారి ప్రకటన

రోము డిసెంబరు 17: — శత్రువులు దూరమునందీ తీవ్రముగ ఫిరంగులను వేయుచునే యున్నాడు. మన ఫిరంగులు వారికి జలాలు చెప్పచున్నవి. గోర్జియామీద మనము ఫిరంగులను వేయుచున్నాము.

ఈజిప్టు

ఈజిప్టు వ్యవహారములు.

సరిహద్దుల వ్యవస్థ

అలహాబాదు డిసెంబరు 17: — ఒక విలేఖకుడు మయొ నీరు ప్రతిక కిట్టు ప్రాసెసు: — ఇచ్చట శాంతి కలిగియున్నది. రెండు సరిహద్దుల సమాచారము తృప్తికరముగనున్నది. వైలు

నదిమీద వైభాగమునకు నుల్లూసగారు సంచారముచేయుచున్నారు. ప్రజలు వీరికి కరతాశ్రయములతో స్వాగతమొసగుచున్నారు. గ్రీన్ బాటీయులు మాత్రము అందోళనము గలిగియున్నారు. దొరతనమువారు ప్రజలయొడ అయోగ్యముగ నడుగులేము అనుభయము వీరికి కలదు.

వాకపు ధర్మకార్య సంఘము: — ఈ సంఘములోని కొందరు ఉద్యోగులపై పీటీవల కేసు వేయబడింది. కేసు విచారణ మిగిలి తీర్పు చెప్పడమైనది.

దైవగుణముండి కచ్చు కడి సామ్యము అలహాబాదునందు లకు వాకపువంచాయతివారగు ఖైరిపాష గారికి మూడుమాసముల కైదు విధింపబడినది. 52 వేలపానుల నష్టమొందినందులకు ఇటీవలివరకు యుద్ధసహకార మంత్రిత్వవదలిపో నుండిన మొహరహపాష గారికి 10 మాసముల కారాగార వాసము విధింపబడినది. మొకటి ఈజిప్టు రాజాగారి స్వంతి కార్యాలయమునకు ఇన్ స్పెక్టరుగ నుండిన సెడెల్ బెగారు 1½ సంవత్సరములు చెరసాలలో నుండవలయును. వాకపు నిధులనుండి ఖైరిపాష గారు ధనమును అలహాబాదునకు వేరము కొట్టివేయబడినది.

గ్రీను

గ్రీను దేశపు రాజు.

జబ్బు నింపాడిగ నుండుట.

ఏథెన్స్ డిసెంబరు 16: — కాక్టెంట్లైన రజానకింక ను అన్యస్థితిగ నేయున్నను, తమ శత్రుసంబంధములలో నుండి గాల్తో మాట్లాడి విశేషకర్షణలను గురించి చెప్పించిరి. కర్షణలను లక్షకులముగ నున్నవని అధికారు లనుచున్నారు.

మెసిడోనియా యుద్ధము

ప్రొన్సు డిసెంబరు 17. — పరాను అధికారు లిట్లుప్రకటించుచున్నారు. — మెసిడోనియాలో కాంతముగనున్నది.

బల్లేరియనులు సెలోనికను ముట్టడింకరు.

లండను డిసెంబరు 17: — ఏథెన్స్ — సహద్దన యుద్ధకార్యముల తొందరలులేవు. బల్లేరియనులు గ్రీను దేశమును చొర నడవ మించియున్నట్లు కానవచ్చుచున్నది.

గ్రీను రాజ్యముయొక్క తాటస్థ్యమును మన్నింపవలసి నందన ప్రస్తుతము మిత్రులందరివారిపై బల్లేరియనులు యుద్ధ కార్యముల నాపిరనియె, బల్లేరియనులు గ్రీనువారి తాటస్థ్యమునకు భంగము కలిగించరనియు బల్లేరియను రాయబారులు ప్రకటించిరి.

గ్రీను దొరతనమునకు పంపుకొనబడిన విజ్ఞాపనముల మన వేనకకుపోవుచుండిన సెర్బియనుల గ్రీనులోనికి రానీయ వలసినదని దొరతనమువారు సహద్ద ఉద్యోగులకు త్రువు చేసిరి.

సెలోనికానుండి గ్రీను సైనికులు వెనుకకు

రప్పింప బడుట.

లండను, డిసెంబరు 17: — సెలోనిక, సెలోనికనుండి గ్రీను సైనికులు చాలమంది తల్లిపోయిరి. ఆందువలన జన సమ్మర్దము తగ్గినది. మిక్రియందలివారిపైనుటల వ్యవహారము కలిగినది. ఫిరంగులను పోరాటము సంభవింపజేరదు. ఆస్త్రియావారు జర్మనులు తురపులు ప్రితికొనెన పల్లి పోవుచున్నారు. నిన్నటిదినమున జర్మనీలో పాతకాలము మిసి చేయబడినది.

బల్లేరియా

బల్లేరియావారి ప్రకటన.

మొనాస్టిరు కర్షణహరము.

ఆంస్టెర్డాము డిసెంబరు 16: — బల్లేరియా అధికారు లిట్లు ప్రకటించుచున్నారు: — గ్రీను దేశపు సరిహద్దులలోని మొనాస్టిరుమున్నగు స్థానములను పట్టుకొనుటవలన, గ్రీనువారి కిని, బల్లేరియావారికిని, సంఘర్షణ తలకుండ చేసికొనుట సంభావ్య మగుచున్నది. ఇందువలన, సరిహద్దునకు రెండు కిలోమీటరులదూరములో బల్లేరియా సయినటుగాగి, గ్రీను సయినటుగాగి, రాకుండచేసికొని, ఆరెండు కిలోమీటరులను తటస్థ ప్రదేశముగ పరిగణించుటకు యేర్పాటుచేయుట కాలోచించి, తత్కార్య నిర్వాహణమునై స్వాహాయ్యము చేయవలసినదని కోరగా, గ్రీనువారందరకు అంగీకరించి, తమ సయినటులను వెళ్లి సాహాయ్యము చేయవలసినదని ఉత్తరువుచేసిరి.

శత్రుమండలి సేనలు.

గ్రీకుల ప్రవేశంపై.

లండను డిసెంబరు 17:— గ్రీకురాజధానియగు ఏథెన్స్ పునర్నిర్మిత లిట్టు (వాయుమన్నవి:— బల్గేరియావారు గ్రీకు పరిపాలనను వాటిరారు. గ్రీకుల రాజధానియగు జరిసిన గాని, ఆస్ట్రీయా జర్మనీ వేసలను నడుగుబెట్టెను. బల్గేరియావారిని గ్రీకువారికిని ఎంతో కలతలు పెట్టుటకు ప్రయత్నింపుచున్నారని ఏథెన్స్ లోని బల్గేరియా రాజధానియనుచున్నాడు. ఘోరశ్రీతి, దోయిరను పట్టణములను గ్రీకువారి కిచ్చివేయబడునని, వీరు సెలవిచ్చిరి. ఈవాగ్దానమున బల్గేరియా ముఖ్యమంత్రిగారు చేసినట్లు నిజము ఆస్ట్రీయ గారున్నారు. సి. ఎం. గెజెట్టువార్త.

బాల్కను రాష్ట్రములు

బాల్కను రాష్ట్రముల యుద్ధవ్యవస్థ.

లండను డిసెంబరు 16:— సెనానిక-గ్రీకురాజ్యమును ముట్టడిసూచి శత్రువుల ఉద్యమములు వెల్లడియగువరకు బాల్కనులో శాంతి నడుమట్లు కానవచ్చుచున్నది. తమ కార్యముల నిర్వహించితిమనియు, ఇక మిత్రమండలితో పోరుటకు ద్వేషించి యుండలేదనియు బండిక్సు దొన్ గుబడిన సోక బల్గేరియాను సెనానికతో చెప్పెను. క్రెడీటుగను బల్గర సైనికులందరు సముద్రం చెప్పెనుండిరి. అందువలన ఆ సైన్యములలో నిట్టియూహలు ప్రబలియున్నట్లు స్పష్టమగును. ఆంగ్ల సైన్యములు వెనుకకుపోవుచుండిన ఒకానొక సమయమున బల్గరులు వారల ముట్టడించుచుండినయెడల ఆంగ్లేయుల రాక పోకలకు మిక్కిలి ప్రమాదము వాటిల్లియుండును. కాని బల్గరులు యుద్ధము ట్లడి సలుపలేరని. కోర్టు వాగుగ లేవు. సంకేతము లొట్టి చేయబడినవి. ఇరువదాల్కరితిరి ధ్వంసమైనవని చెప్పవచ్చును. సెనానికాను ముట్టడించుటకు తగిన ఆయుధధానములను గొనివచ్చుట దుర్లభము. అందుచే సెనానికాలో శత్రువులు ముట్టడింపగలగుదురను తలంపు జనింపకయ్యెను. ఈకాంతిసమయమున మిత్రమండలి సేనల సెనానికానుండి తిరిగివేయటము జర్మనులు వారికి కొంత ఒత్తిడికలిగించిన నుద్యమింపవచ్చును. కాని విఫలమనోద్యమలగుదురని వేర చెప్పవచ్చునట్లు. తమ ఉద్యమముల వ్యర్థతను కనుగొనిన యనంతరమున నూతన ప్రయత్నముల కరువుకొనవలసి యుండును.

ఆంగ్ల సైన్యములకు 900 సముద్రముల నుండి మిలి. పీరిలో 500 నుండి గాఢపడిన వీరు మరణితముగ సముద్రములలో గొనిపోబడిరి. మిగిలినవారు చరపోయియుండవచ్చును. ఏలవన బల్గేరియనులు గాఢపడిన సముద్రములను సన్నీలలో బాడితియు తుసాకులతో గార్చియు చుంపుచుండిరి.

జర్మని

జర్మనీవారి ఆర్థికస్థితి.

లండను డిసెంబరు 17:— డాక్టరు హెబ్బర్ట్ గారు ఆర్థిక విషయములను గురించి ఉపన్యాసములలో తెలిపినసంగతులు తటస్థజేయుట వారికంత చచ్చలేదు. జర్మనీవారిలో, హుందీలు ఇతర జేతములలో మారుటలేదు. జర్మనీజేతపుత్రులదగు డాక్టరు జెల్లెగారు బల్గేరియాలోని ప్రాంతాధికారికసంఘమువారికి ఉపన్యసించుచు, యుద్ధవిజయము, పీఠములయందలవంకరములునున్నగు వానికిసామ్యు ఎక్కడనుండి వచ్చునో తెలియదని సెలవిచ్చిట్లు డెయిలీనోట్సు పత్రిక నడుపుచున్నది—కయినీపత్రిక వార్త.

టర్కీ

టర్కీ యుద్ధము.

లండను డిసెంబరు 15:— ఆఫ్ఘను చేంబర్లెగారు టర్కీయ జేయుచున్నారు. 12 వ తేదీన కలు ఎల్. అమరానును ప్రజేతమున తీర్చును తుపాకులతో యుద్ధము జరిగినది. టిగ్రిసునది వడి, యుద్ధమును ఒక గ్రామము మీద టర్కీవాదు వడి యెరిరింగగా, వెనుకకు గొట్టితిమి 13 వ తేదీన యుద్ధము లేదు. మనకు చాలయంది క్రొత్త సైనికులు వచ్చుచున్నారు.

డాల్మిషన్ యుద్ధము.

సార్వరిను డిసెంబరు 17:— పరాను అధికారు లిట్లు ప్రకటించుచున్నారు. డాల్మిషన్లో తురుష్క ఫిరంగుల వడి తగినది.

ఆస్ట్రీయనులను హత్యచేయుట.

లండను డిసెంబరు 15:— ఆస్ట్రీయనులను హత్యచేయుటనుసూచి ట్రైనుకోపుగాక రూఢిరహితమును పోకటింబిరి. 20 లక్షల ఆస్ట్రీయనులలోను 10 లక్షలయంది నిధింపబడిరి.

బెల్జియము

ఇస్మైలు యుద్ధము.

లండను డిసెంబరు 16:— ఇస్మైలు ఆగ్నేయభాగమున, శత్రువులు భూమిలో నుండు కూరి ప్రేల్చగా, యెన్నడైన ఆ భాగములో బ్రిటిషు సైనికులు జర్మనులను లేకగొట్టి ఆక్రమించు కొనిరి. వదిసారులు విమానముల యుద్ధము జరిగి, ఉభయ పక్షముల వారిది, చెయ్యక విమానము వారివారి మైనికపంపుల వెనుక క్రిందకు కూలినది. సి. ఎం. గెజెట్టువార్త.

హాలెండు

హాలెండు స్త్రీ మురులు.

లండను డిసెంబరు 15:— కొంతకాలము వరకును నూయజుకాల్మకుండ రాకపోకలు చేయవలసినయను గుడుహలో పుమాగ్దముననే రావలసినయను కంసెరివారు నాకల కుత్తరువులను పంపించిరి. ఇంకయుండు స్త్రీయలు వారమునకొకసారి గాక 10 రోజులకొకసారివచ్చును-బ్రాన్సుకోగట కీవారిని యబ్బుది కలుగుటచేతనే ఈహుక్మలిగినది రాజకీయగు కారణమేమియునులేదని గాటనదయనుండితెలివార్తవచ్చినది.

అమెరికా.

ఆస్ట్రీయా అమెరికా వ్యవహారములు.

సంక్షిప్తస్థితిలోనుండుట.

వాషింగటన్ డిసెంబరు 17:— అమెరికావారి బాలుకు ఆస్ట్రీయావారిచ్చిన సమాధానము విషయమై, విల్సనుగారేమి లాస్సింగుగారేమి "ఇదిమంచి ఇదిచెడ్డ" యని చెప్పలేదు. ఆస్ట్రీయావారి సమాధానము చెప్పుచు పంపినకాగితములు వేరకపోవుటవలన కాదు. ఆస్ట్రీయావారు నూచించునట్లు సంప్రదించుటవలన, సుగతి సందర్భములకు చర్చించుటవలన, అమెరికావారి కిష్టములేకపోవుటవలనే స్త్రీవిల్సనుగారు ప్రస్తుత మూకొన్నారు. ఆస్ట్రీయా అమెరికాలకు మిత్రము పోవునంతస్థితికి వ్యవహారములు వచ్చినవరక, నలుగురు అనుకొనుచున్నారు.

కొంటుబెర్న ప్రాప్తి.

దొరతనమున కిచ్చిన సలహా.

వాషింగటన్ డిసెంబరు 17:— అమెరికాలోని జర్మను గాయవారి తన ప్రభుత్వమునకిట్లు సలహా చెప్పెనున్నాడు:— బోయి-ఎక్; వాసుపావెన గార్లద బరులుగ ప్రస్తుత మెరిసినియమింపవచ్చు; దీనివలన లేకపోని చిక్కులువచ్చును.

ఫిలి

ఇండియా మంత్రిగారి లేంటివార్త.

ఫిలి డిసెంబరు 17:— 16 వ తేదీన శ్రీరాజప్రతినిధి గారికిట్లు లేంటివార్తపంపబడినది:—

బాల్కనురాష్ట్రములలో వింతలెద్యమును లేవనియు ను సునాదుక కావల బల్గేరియను సైనికులు లేవనియు పగారు వారిప్రకటన మొకదానియందు వ్రాయబడినది. ఇంతవరకు జర్మనులుగాని ఆస్ట్రీయనులుగాని గ్రీకువారిరాజ్యమున కాలు బెట్టలేదని ఏథెన్స్ నుండి వార్తలు వచ్చినవి. ఆస్ట్రీయావారి నాకాదళములు గాఢముగ నభ్యంతరము కలిగించుచుండినను ఇటలీసయినికులు ఆస్ట్రీయాలో దిగినని రోమునగరమున ఉద్యోగులు ప్రచురించిరి. ముట్టడించుచుండిన ఆస్ట్రీయనుల వెనుకకు తిరిగితి మని మాంటినిగియుల్ తెలియపరచిరి.

శ్రీరాజప్రజేతమున జర్మను లాకానానమున బలపరచు కొనుచుండినాని రహస్యవారి ఫిరంగిదళము వారినిపొందోలినది. జాబుస్టాటురంగమున ఫిరంగిదళ ద్వంద్వయుద్ధము తీవ్రత వచ్చినది. పారకీకమున హుదాదొడ్డున గుమ్మ సేతలు జర్మను తురుష్క సేనల మెటదరుముదున్నవని రహస్యవారు తెలియపరచిరి.

విభాగమున కాగ్నేయమున శత్రువులందుగని ఒకటి చేర్చిరి. ఆంగ్ల సైన్యము లీ ప్రజేతము నాక్రమించుకొనెనది. తమఫిరంగిదళములు శత్రుకందకముల కధికసమయ కలిగించుచుండెను.

హెర్బిలియనుకాలము ఆంగ్లవిమానములు తీర్చుచు ముట్టడించినవి.

జర్మనీవారి విమాన విడిచియు సై ఫిరంగులు కాల్పుబడినవి యథాప్రకారముగ ఫిరంగిదళ యుద్ధములు, విమానముల ముట్టడులు జరిగినవని పరానువారు తెలియపరచిరి. విమానములు ముట్టడిపలినవనియు, ఫిరంగులతో పోరాటము జరిగినదనియు ఇటలీయనులుగూడ తెలియపరచిరి.

హైదరాబాదు మునిసిపాలిటీని తీసివేయుట.

ప్రజల యసమృద్ధి.

కరాచీ డిసెంబరు 17:— బొంబాయి దొరతనమువారు సింధురాష్ట్రములో హైదరాబాదు పట్టణపు మునిసిపాలిటీని తీసివేసినందున పౌరులుసభచేసి, తమ యసమృద్ధిని తెలియజేయుచు, బొంబాయి దొరతనమువారు చేసిన పనిపాగుండలేదనియు, దీనివిషయమై వారు తిరిగిచూచించ వలసినదనియును మునిసిపాలిటీ ప్రాతినిధ్యమును తమకులేవండచేయ గూడదనిరాజప్రతినిధికిమహాజనపుంపుటకును, జేతీయసభవారిండు విషయమై కలగజేసికొనుటలు చేయుటకై ఆనరబిలు భారగమున్న గువారు జిజ్ఞాసనము చేయవలసినదనియు తీర్మానింప బడినది. హైద్రమెంటులో దీనివిషయమై ప్రశ్నించునట్లు చేయుటకై కొందరిభిన్నాభిప్రాయమువచ్చుచున్నది.

పార్టీప్రముఖుని మరణము.

8 లక్షలు స్థితిగతుల కిచ్చుటగూర్చి దిన్నా వెటిట గారు తమ 92-వ యేటనేటి ఉదయమున చనిపోయిరి వీరు పది సంవత్సరముల క్రిందట పని చాలించుకొనిరి. వీరి యంత్రాలయము లున్నవి. యంత్రాలయధికారుల సంఘమునకు వీరు చాల పనిచేసిరి. కూలీలచేత చాలనేపు పనిజేయించుట రాక్షసకృత్యమని వీరుజ్ఞునిరసింపుచు ఆందోళనము చేసిరి. తమ జీవితములో వీరు 18 లక్షల రూపాయలకు ధనముకొంద వినియోగించిరి.

పితాపురము రీడింగు రూము.

పితాపురములోని రీడింగరూమునకు జయప్రదముగ నొక సంవత్సరము గడచినది. పాఠకులెల్ల యత్నావహితో పత్రికలనేమి గ్రంథములనేమి పఠించుచున్నారు. ఇదిగాక ఏకైకసెలలో సెలకొల్పబడిన విద్యానంద పుస్తకభాండగా ర మొకటి జయప్రదముగ జయగుచున్నది. ఇప్పుడు ఒక మేడలో వరసాలయము పెట్టబడినది. ఇనవరియంది మెంబర్లతోడను గొందలు పోషకులతోడను ఇది విరాజిల్లుచున్నది. యువతీయలు లెక్కలేని మెంబర్లుగా నున్నయెడల చందా సగముమాత్రమే ఇచ్చుకోవలెను. ఇంతేకాదు, వారివారి యింద్రకే కలయుపుస్తకములు పంపుటకు నిర్ణయింపబడినది—ఒక విశేషము.

యుద్ధనిధి-మొనూరు యువరాజుగారి యుపన్యాసము

బెంగుళూరు డిసెంబరు 17:— మొనూరుఇంపీరియలు సర్వసు లాస్సనులయందనిధికిమిట్టి సభాసందర్భమున మొనూరుయూర రాజుగారిట్లు ప్రసంగించిరి:—ఆంగ్లేయసేనలో మనలాస్సను పటాలములుస్వల్పముగనున్నవి. మన మెంతస్వల్పముగ నున్నను మనయధాకర్త సాహాయ్యము చేయుచున్నాడు. రణరంగము నుండి పటాలములు చూసిన ధైర్యవైశ్యములకు శాము మెచ్చుకొనుచున్నట్లు మాసాదకునికి తెలిసిజేయుమని నేను సిన్హా వేల్సెప్పము, రాజప్రతినిధి గారు వాతోచెప్పిరి.

జర్మనీవారికి సామానుల బంపుట.

లండను డిసెంబరు 15:— జర్మనీవారు గ్రీకుమార్గమున సామానులమున్నగునవి రప్పించుట కనకాశమున్నది. తక్షణ మెర్రీకార మొనర్పనియెడల నాకాదళపు ముట్టడి హాన్యమున నని కోములలోని విశేష డెయిలీ మెయిలు పత్రికకు తెలియజేసెను.

పాల్నూ హోటల్:— పాల్నూలో శ్రీరాజప్రజేతము పెట్టబడినది. ఆకారణమున నటుకు కలకత్తానుండి కొంతమంది జడ్జీలు పంపబడిరి. ప్రస్తుతముట్టుకు మిగిలినవారితోనే ఈ కత్తా హోటల్లో వ్యాపారము కొనసాగించుటకు ఇంక యామంత్రిగారిని యాజ్ఞయొనెది.

మంచి సిరాసినికయము

ఆదాయ ప్రదము.

కరాలపాటి ఆశ్విరాయ్య ధర్మముల పరిపాలకసంఘమువారు 9-1-1915-వ తేదీ ఆదివారమునాడు సుధ్యావ్నాను 8 గంటలకు యెమ్మారుమ్మలలోని అత్తిపేట సాల్వ సాక్టరీ: చేరిన 43-రి యాకరముల విస్తీర్ణముగల ఉప్పు జిమ్ములన (సాల్వపాన్సు) నదరు సంఘమువారి కచ్చేరీయొద్ద ఏలముచేకదరు. వారి కచ్చేరీ చెప్పేపులో వెంకటాచల మొదలెడిదిగా 31 నెంబరు గృహమునందున్నది. దస్తావేజులు పరిశీలింపకోక వారు ఉదయము 8 మొదలు 12 వరకును సుధ్యావ్నాను 8 మొదలు 5-30 వరకుకు ప్రతిదినమును చూడ వచ్చును ఇంకను వివరములు తెలియ గోరువారు నదరు సంఘము కార్యదర్శికి వైదిలాసమునకు వ్రాయవలెను.

THE GREAT WAR.

Greek Neutrality: Bulgarian Assurances.

ELEVEN THOUSAND ENEMY FORCE IN PERSIA.

Considerable Activity in France.

ALBANIA: THE NEXT OBJECTIVE OF AUSTRO-BULGARIANS.

AUSTRO-AMERICAN RELATIONS AT BREAKING POINT.

[Reuter's Agency.]

Great Britain.

Gratitude of the Nation. Press Eulogy.

LONDON, December 17.

The papers are unanimous in declaring that Field Marshal Sir John French is assured of the lasting gratitude of the nation. He will still be precious to the country and of the most valuable assistance to Lord Kitchener.

The "Times" says: "Our best soldier is needed for the great task of arranging Home defence and reorganising and preparing for service abroad the great masses of troops now scattered throughout the United Kingdom. It is impossible for Lord Kitchener to undertake such executive duties effectively, and if Field Marshal Sir John French has been given direct charge, then a badly needed reform has been accomplished. Moreover, if, as we understand, the further strengthening of the Imperial General Staff is contemplated, then the changes will bring substantial advantages."

General Sir Douglas Haig. French Appreciation

LONDON, December 17.

A tribute is also paid by the papers to General Sir Douglas Haig's brilliant leadership. The French Press publishes many appreciative notices of Field-Marshal Sir John French and General Sir Douglas Haig. It appears that the latter is known to the French soldiers as "Legs of Steel." The "Illustration" says: "With a man of push like General Haig at its head the British Army won't sleep."

Titles and Decorations for Indian Officers.

LONDON, December 17.

The King yesterday invested Sir Percy Sykes, Indian Political Department with K. C. I. E. and a number of other officers with other orders. His Majesty decorated one with the Victoria Cross and also a number of other soldiers. (C. & M. Gazette Cable.)

Total British Casualties.

LONDON, December 17.

The total British casualties during the retreat were nine hundred including five hundred wounded who were brought into safety. The balance of the missing must be regarded as mostly killed, because the Bulgarians have been bayonetting and shooting the wounded.

Flying Corps Casualties.

LONDON, December 16.

Mr. Tennant said that total casualties in the flying corps for three months ending August 31 were fourteen killed, twenty-two wounded and eighteen prisoners. For three months ending November 30 the figures were eleven killed, 21 wounded and 25 prisoners. There were also ten missing.

British Successes.

Barricade Captured, Defences Shelled, and Aeroplane Destroyed.

LONDON, December 17.

A Press Bureau despatch from headquarters in France says that the enemy yesterday evening exploded a mine south-east of Ypres. The crater was immediately occupied by our bomb-throwers, who repulsed the attack. We seized an enemy barricade south of Messines with rifling loss. Our artillery has been active to-day and has done considerable damage to hostile trenches. The hostile artillery has been active about Ypres. Our aeroplanes raided Herilly aerodrome successfully. There have been ten combats in the air, in the course of which an enemy battleplane was felled by one of our reconnaissance machines. One of our machines was forced within our lines.

The British Front.

Hostile Trenches Entered and Occupants Disposed of

LONDON, December 17.

The British headquarters reports that last night hostile trenches were entered near Armentieres and the occupants disposed of. It is estimated that seventy were killed. Our losses were trifling. To-day there was a mutual bombardment about Ypres.

Another German Lie.

The report of German wireless service on December 5th that we had lost four aeroplanes, is untrue.

Military Position of Salonika. Statement by Lord Robert Cecil.

LONDON, December 16.

In the House of Commons Lord Robert Cecil announced that the Allies in Greece desired to regularise the military position of Salonika and to deny the central

powers control thereof. He believed this was in accordance with the wishes of Greece herself. Negotiations were being actively pursued, and he hoped would be satisfactorily concluded.

Heavy Fighting at Kut-el-Amara.

LONDON, December 17.

Mr. Austen Chamberlain announced that there was heavy rifle fire at Kut-el-Amara on December 12th on the North Front, also a heavy Turkish attack on a village on the right bank of the Tigris which was repulsed. All was quiet on the 13th. Reinforcements continue to proceed up stream as they arrive.

The Battle of Ctesephon. The British Wounded.

ALLAHABAD, December 17.

It is understood that with regard to the casualties in Mesopotamia the proportion of the slightly wounded in the battle of Ctesephon was very large. The condition of the wounded, generally, continues to be satisfactory. (Ctesephon is 25 miles below Bagdad)

Reduction in Pay.

LONDON, December 16.

Mr. F. E. Smith said the law officers suggested reduction of their emoluments by five thousand each yearly.

Issue of Exchequer Bonds.

LONDON, December 16.

The prospectus has been published for the issue of 5 per cent. Exchequer bonds of one hundred pounds repayable at par in 1920. They will be accepted at face value as cash for subscription to future loans. An interesting feature is that where a person is domiciled abroad bonds will be exempt from income tax or any other British taxes.

Suez Canal Route.

LONDON, December 16.

Enquiries among Shipping Companies in London show that none has decided to abandon the Suez Canal route in favour of the Cape route.

Food by Parcels to Germany.

LONDON, December 17.

In the House of Commons Lord Robert Cecil stated that considerable quantities of food were being sent to Germany by parcel post from America. Steps were being taken to deal with the matter effectively.

Greece.

The Retreating Serbians. Arriving at Salonika.

ATHENS, December 17.

Large numbers of Serbian soldiery continue to arrive at Salonika, where they are being re-equipped. Two Battalions have been incorporated with the British. Bitter complaints are reaching Athens regarding Bulgarian exactions from the Greek inhabitants of Monastir.

Central Powers will not Enter Greece. Prior to Diplomatic Negotiations.

LONDON, December 17.

The Athens Press announces that the Bulgars will not enter the Greek territory and the Germans will not enter prior to diplomatic action by their Governments towards Greece. The Bulgarian Minister at Athens has complained of an attempt to sow discord between Greece and Bulgaria. He added that Gheorgeli and Doiran would be surrendered to Greece. The "Neon Asty" states that this has been promised by Dr. Radoslavoff, the Bulgarian Premier. (C. and M. Gazette Cable.)

Respect for Greek Neutrality. Bulgaria Will not Attack Salonika.

LONDON, December 17.

ATHENS. — All is quiet on the frontier and the Bulgarians show no sign of advancing into Greek territory. The Bulgarian Legation has issued a statement to the effect that Bulgaria postpones operations against the Allies from respect for the neutrality of Greece which it will retain from violating in future.

Retreating Serbians.

The Greek Government in consequence of representations made to it has again instructed the frontier authorities to allow the retreating Serbians to enter Greece.

Greek Troops Withdrawn from Salonika.

LONDON, December 17.

SALONIKA. — The departure of the bulk of the Greek troops has considerably eased the congestion in the

town and is a great relief to the Allied troops, although the danger of fighting near the town seems remote. A number of Germans, Austrians and Turks are departing daily. German schools were closed yesterday.

Greco-Bulgarian Frontier. Establishment of a Neutral Zone.

LONDON, December 17.

AMSTERDAM. — A Bulgarian official statement says that the capture of Monastir and other places near the Greek frontier has made it desirable to avoid Greco-Bulgarian accidents. Consequently Bulgaria has proposed the establishment of a neutral zone by Bulgarian and Greek troops retiring two kilometres from the frontier line. Greece has agreed and has ordered the Greeks to co-operate with the Bulgarian Officers in the formation of a neutral zone.

King Constantine. Foreign Situation Discussed.

LONDON, December 17.

ATHENS. — King Constantine, although still indisposed, received the Premier in his bedroom to-day and discussed the foreign situation, which is officially regarded as progressing normally.

BULGARIANS TASK COMPLETED.

No Wish to Fight Allies. Investment of Salonika Improbable.

LONDON, December 17.

SALONIKA. — Reuter's correspondent at head-quarters wires that the situation looks like entering upon a period of comparative quiet pending the clearer revelations of the enemy's intentions regarding the invasion of Greek territory. A captured Bulgarian officer remarked that the Bulgarians had completed their task and had no wish to fight the Allies. This sentiment is so universally expressed by the Bulgarian prisoners that it seems to reflect the feeling of the bulk of the army. There was a time during the retreat when a Bulgarian raid south of Lake Doiran might have proved disastrous by cutting the British communications, but this was not attempted. Fears of the investment of Salonika in the near future are not entertained as it would be a colossal task to bring up the necessary siege artillery owing to the roads being bad, bridges blown up and railways partly destroyed. The Germans may use the lull to bring further pressure to bear on Greece to turn the Allies out, only preparing for further operations after perceiving its futility.

France.

The Great French Loan.

LONDON, December 17.

PARIS. — The Chamber has unanimously agreed to vote on account for the first six months of 1916. M. Ridot, Minister of Finance, winding up the debate, said he was not yet able to give the results of the loan just subscribed, but the response of the country was unprecedented. It was a loan from French thrift and no wise speculative Foreign subscriptions included twenty-five millions sterling from Great Britain.

A Mine Exploded, Ten Aerial Combats.

LONDON, December 17.

It has since been confirmed by official report that the enemy exploded a mine south-east of the Ypres and our bombers occupied the Crater. There have been ten aerial combats and one machine on either side was brought down in its own lines. (C. and M. Gazette cable.)

Smothering of German Artillery. Another German Depot Blown Up.

LONDON, December 17.

PARIS. — The smothering of German artillery by French batteries is the feature of the communique. Another German ammunition depot has been blown up between the Oise and the Aisne.

More German Defences Destroyed.

LONDON, December 17.

PARIS. — A communique says: "Canonading and mining at various points on the front resulted in further considerable damage to German defences."

French Report.

PARIS, December 17. — All is quiet in Macedonia.

Germany.

German Financial Difficulties.

LONDON, December 17.

Dr. Helfferich's financial speech has not impressed neutrals. Exchange is still moving against Germany. The "Daily Post" reports that Dr. Kuhlmann, a German businessman addressing the Bavarian Industrial Union, declared that there was no visible way whereby Germany could meet the expenses resulting from the amortisation of the War loans, pensions and renewal of armaments. (C. & M. Gazette Cable.)

Goods for Germany Through Greece. An Anticipated Danger.

LONDON, December 17.

The "Daily Mail's" Rome correspondent says that shipping lines point out the danger of Germany obtaining goods through Greece. Failing immediate steps, concerning Greek re-exports, the blockade will become a farce.

Persia.

Eleven Thousand Revolted Troops at Hamadan.

LONDON, December 17.

At question time in the House of Commons Lord Robert Cecil said, there was little reliable information regarding the enemy force at Hamadan, but it was understood that there were some eight thousand irregulars and three thousand revolted gendarmes.

Serbia.**AUSTRO-BULGARIAN FORCES.****New Objective.**

LONDON, December 17.

The Italian Press states that the next Austro-Bulgarian objective will be Albania. The Austrians propose to overrun Montenegro and advance to San Giovanni, joining the Bulgarians advancing by El Basan and Tirana. Hence, Albania will shortly be the theatre of the new Balkan War, in which Italy is expected to play a principal part. There are several hundred thousand Serbian women and children refugees in Albania without food. The American Government have ordered the Ambassador in Rome to charter all the steamers available and bring them to Italy. There are three Serbian Armies, totalling 150,000, between Scutari, Durazzo and El Basan, and another 50,000 in Southern Albania.

Austria.**The Peace Movement.****Hungarian Minister's Demand.**

LONDON, December 17.

A telegram to the 'Morning Post' from Budapest, dated the 7th instant, says that Count Karolyi, Leader of the Independence Party, speaking in Parliament, demanded that the Government should make peace proposals. He declared that Hungary had achieved all she wanted. If the Government were unable to comply with the wishes of the Nation, they should resign. The transmission of the speech abroad was prohibited.

EGYPT.**The Situation on the Egyptian Frontiers.**

ALLAHABAD, December 17.

The 'Pioneer's' correspondent writes:—All is quiet here and the state of affairs on both frontiers is quite satisfactory. The Sultan is making a very successful trip up the Nile, where he is being received with acclamation by the provincial population. The only element that is at all restless and uneasy is the Greek community, which is frankly nervous and afraid that the Government may play the nation false.

The Mixed Courts.

From January next the mandate of Mixed Courts comes to an end and steps will have to be taken to deal with the situation. These tribunals, which were created in 1876, handle all civil and commercial cases in which one of the parties is a foreigner or both are of different nationality.

The Khedivial Wakis' Scandal.

The trial of the persons implicated in the recent scandals discovered in connection with the administration of the Khedivial Wakis and of Prince Seif Ed Din, nephew of Sultan Hussain, who in 1898 shot at his uncle Prince Fuaad and has since been confined in an English Asylum, was concluded this week, and judgment has now been delivered.

Khairy Pasha, one of the Trustees of Wakis and the recent curator of Daira, has been sentenced to three months' imprisonment for misappropriating money coming from the interest in Daira funds.

Moharar Pasha, at one time the Under Secretary of State for War and the last year the Curator of Daira, has been sentenced to ten months' imprisonment for misappropriating a sum of £ 52,000.

Sadek Bey, Inspector of the Daira Khassa, private office of the ex-Khedive, has received eighteen months' imprisonment for complicity in the case of Khairy Pasha and Moharar Pasha. They were given the benefit of the 'loi bereger' (first offenders act). Khairy Pasha was also acquitted of the charge of misappropriating funds of Wakis.

Turkey.**The Dardanelles.**

LONDON, December 16.

PARIS.—A communique says:—Turkish artillery activity in the Dardanelles has lessened.

Italy.**Artillery Activity.**

LONDON, December 17.

ROME.—A Communique says:—The enemy continued intense artillery activity, especially with long range gun. Our artillery replied and bombarded Gorizia.

United States.**The Austrian Reply to U. S. Note.****Relations at Breaking Point.**

LONDON, December 17.

WASHINGTON.—President Wilson and Mr. Lansing reserve comment upon the Austrian reply to the Ancona note pending the receipt of the official text, but it is stated authoritatively that the United States will decline to enter into the suggested exchange of views or discuss facts. The general opinion is that the relations between the United States and Austria are at breaking point.

It is stated that Count Bernstorff suggests to Berlin that the appointment of successors to attaches Boy-Ed and Von Papen is undesirable at present, as he is anxious to avoid further difficulties.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(By Wire.)

Delhi.**War Cable to the Viceroy.**

DELHI, December 17.

The following telegram dated the 19th instant has been received by H. E. the Viceroy from the Secretary of State:—

A French communique regarding the Balkans says that there is nothing new to be reported, and that there

are no Bulgarian troops beyond the frontier. Unofficial Athens reports say that no German or Austrian forces are yet reported on the Greek territory. The official agency at Rome announces the landing of Italian troops in Albania, despite desperate attempts of the Austrian naval units. The Montenegrins report the repulse of Austrian attacks.

The Russians report that their artillery in the Riga district dispersed the Germans engaged in fortifying the position. In the region of Jacobstadt artillery duel increased in violence. The Russians continue pursuit of the Turco-German force on the Hamadan road, Persia.

The British report explosion of the enemy mine south east of Ypres, but the crater was occupied by the British. Our artillery cause considerable damage to the enemy trenches.

British aeroplanes successfully raided the Hervilly aerodrome.

The French report usual artillery and aircraft activity including the bombardment of a German aviation camp. The Italians also report artillery and aircraft activity.

Indian Crop Report.

DELHI, December 17.

The crop telegram for the week ending the 11th December reports that the week is still rainless, and seasonable rain is badly wanted for winter sowings. In the Punjab the condition of standing crops in irrigated areas is average, and the outturn in some parts below the average. Water and fodder are sufficient in the United Provinces. The demand for rain has extended to western submontane and upper and north Central districts. Cattle disease has almost abated. Fodder is dear in some districts and the level of prices practically unchanged. Winter showers fell in parts of Central India, but the rainfall is considered insufficient.

A New Rule Added to Defence of India Act.

DELHI, December 17.

It is directed that after Rule 12 of the Defence of India Rules under the Defence of India Act the following rule shall be inserted:—

12 (A) (1). Any Officer of the Government authorised in this behalf by a general or special order of the Local Government, may arrest without warrant any person against whom a reasonable suspicion exists that he has acted, is acting, is about to act with intent to assist the King's enemies in a manner prejudicial to public safety or the defence of British India. (2) Any official exercising the power conferred by this Rule may use any and every means necessary to enforce the same. (3) Any officer making an arrest under this rule shall forthwith report the fact to the Local Government and pending receipt of the orders of the Local Government may by order in writing commit any person so arrested to such custody as the Local Government may by general or special order specify in this behalf, provided that no person shall be detained in custody for a period exceeding 15 days without the order of the Local Government, provided further that no person shall be detained in custody under this rule for a period beyond a month.

Calcutta.**Barisal Special Tribunal.****Judgment in a Dacoity Case.**

CALCUTTA, December 17.

The Barisal Special Tribunal delivered judgment in the Amra dacoity case. Of the seven accused two were sentenced to five years rigorous imprisonment each and the remaining five were acquitted.

The Commissioners next took up the Ponaballa dacoity case in which Ibrahim and four other Mahomedans stand charged with dacoity. The prosecution story was that some nine or ten persons committed this dacoity in the house of a Hindu named Kunja Ganguli. After torturing the female members of the house the dacoits decamped with ornaments, cash and steel trunk left in that house by a young man named Lalit Dutt. On the way the dacoits broke open the trunk and while examining the contents suddenly a bomb which was inside the trunk exploded severely injuring four of the dacoits, one of whom died in the hospital. Some of the accused made confessions. Twenty witnesses were examined. The case is proceeding.

Bombay.**Death of a Notable Parsi.****13 Lakhs in Charities.**

BOMBAY, December 17.

The death occurred here to-day of Mr. Bomanji Dinshah Petit at the age of 92. He was the last surviving son of the late Sir Dinshah Manockji Petit and before his retirement from active life, about ten years ago, was one of the most prominent millowners and agents in Bombay. He took a strong line a few years ago in the Millowners Association in condemning the inhumanity of long hours during which millhands were worked in Bombay mills, this being at the time when the agitation which resulted in the Factory Act, was started. He gave 13 lakhs of rupees in charity during his life.

The Specie Bank and the Thakore**Sahab of Morvi.**

BOMBAY, December 17.

To-day Mr. Justice Macleod resumed the hearing of the case filed by the Official Liquidator of the Indian Specie Bank, Ltd., in liquidation, against the fourth defendant Thakore Sahab of Morvi to recover Rs. 177 lakhs. Mr. Jardine for the plaintiff in the opening addresses stated that the fourth defendant carried on business in Bombay in the name of Morlidhar Madanlal and Co., in silver and of that business the Thakore Sahab was the sole proprietor. For this business he was borrowing money from the Specie Bank. Mr. Jardine pointed out from the minute book of the Bank that Thakore Sahab was present at some of the meetings when accounts were placed before the board and said that if the directors had investigated into the accounts they would have found out that the Bank was dealing largely in silver and had made loss. Mr. Jardine said that it appeared that the Board meetings were nothing but farce. From the accounts kept in the books of the Bank, Mr. Jardine pointed out there were accounts in the names of different persons for silver, but they were the bank's own account.

Mr. Inverarity for the Thakore Sahab of Morvi here raised a further issue that whether the silver transactions entered into the accounts of Chhotalal Naginchand, Subhagchand Naginchand, Narandas Monordas, M. Nanabhai and Shalchand Damder were in fact transactions of the Bank. Mr. Inverarity said that he was going to contend that they were not. Mr. Jardine said that the issue was inconsistent with the written statement of the 4th defendant. Mr. Inverarity asked leave for amending the written statement. His Lordship gave permission to put in a supplementary written statement. Mr. Jardine continued with the accounts for the years 1911-12 and stated that when ever the Board's meetings were held the general ledger balances were placed on the table and if the directors took trouble to investigate the loans on Government and other authorised securities, which always exceeded a crore of rupees, the Board would have found that the loans were given to unsubstantial persons. Mr. Bhaishanker Nanabhai, Solicitor was put into witness box when the Court rose for the day.

Dr. Mackichan's Bust Unveiled.

BOMBAY, December 18.

Lord Willingdon yesterday unveiled the bust of the late Dr. Mackichan Principal of Wilson College, Bombay, for the last forty years. Dr. Mackichan is connected with the Educational movements of the Presidency as a fellow and several times Vice Chancellor of the University and Principal of the Premier College in the Presidency.

Punjab.**Punjab and Army Medical Service.****A POOR RESPONSE.****The L. G.'s Remarks.**

LAHORE, December 17.

At the prize distribution ceremony of Lahore Medical College, His Honour the Lieutenant-Governor presiding referred with satisfaction to the fact of two Assistant Surgeons trained in the College having been granted temporary commissions at the front and stated that eight more applications for similar commissions from Assistant Surgeons in plague establishment were pending before the Government. In addition three temporary Assistant Surgeons and two medical graduates had volunteered and been accepted for active service. His Honour, however, regretted that out of a cadre of 500 Civil Sub-Assistant Surgeons only five have so far volunteered for field service. His Honour said:— "And speaking frankly I do not regard that an adequate response from the Sub-Assistant Surgeons of the province which can claim to supply half the fighting strength of the Indian Army. Humble compounds have risen much better to the occasion as no less than 45 have accepted service in medical units at the front." Proceeding His Honour said:—"I dwell on these facts and figures not in any carping spirit or because I wish to play the role of the recruiting officer, but because I am jealous of the reputation of the Province and I should like to be able to say after the war is brought to a glorious and triumphant conclusion the Punjab Medical Service, Indian and European, have played as high a part in it as the splendid Punjab fighting men and that wherever the Punjab soldier goes and wherever he is to be found, he may be content on finding one of his own countrymen at hand to give him medical aid and comfort in his hour of need."

SCORES:—Parsi first innings:—Kapadia c Deodhar b Chandarana 18, Driver b Joshi 12, Chotiba c Chandarana b Joshi 87, Warden b Joshi 15, Kanga f b w b Joshi 17, Mulla c Butaram b Y. J. Joshi, 43, Vajitdare Joshi b Shivaram 1, Ghundi not out 26. Parakh c Y. J. Joshi b Chandarana 13. Mirza and Vacha to bat. Extras 7, Total 179.

Latest Telegrams.

December 17.

PARIS.—This afternoon's communique says enemy bombardment west of Le Mesnil in Champagne was silenced by French batteries.

There has been lively reciprocal cannonade in Lorraine

The "Pioneer" special cables:—

LONDON, December 16.

While Germany officially denies the reports of disorder in Berlin the "Central News" Amsterdam correspondent learns that 2,000 infantry has been added to the Berlin garrison to maintain order. The "Berne Tag-Wacht" states that riots also occurred in Leipzig, Dresden and Hemelingen. There was a big peace demonstration and numerous arrests took place at the opening of the Hungarian Parliament. A Manifesto with 10,000 signatures, which was sent to the President of the Chamber, declared that Serbia having been punished the object of the War was attained. Germany might be free to continue the struggle, but, if the War continued, Hungary would be financially and economically exhausted. It needed peace.

A Swede who recently visited Germany on behalf of the "Times" writes: It was borne upon me everywhere that the German and Austrian military authorities contemplated in an overwhelming endeavour to obtain a decision at the earliest possible moment. I heard of the immense purchase of camels and mules. Hagenback's camels were used to teach soldiers to ride. Other writers anticipate that a great effort will be made on the western front.

The "Petit Journal's" Geneva correspondent mentions reports of big movements toward the Strya and the Sty with the object of clearing the Russians out of Galicia, also a final effort to occupy Riga and Dwinsk. The "Excelsior" declares that Egypt is not threatened and that there is no prospect of a big enemy movement in Asia Minor before the spring.

The "Daily Telegraph's" Rome correspondent mentions Constantinople reports received in Athens that a movement in favour of a separate peace is encouraged by some Ministers including Talaat Bey. The prospect of the arrival of a German Army in Constantinople is not welcome to Mahomedans especially the soldiers who have had experience of German methods.

The "Morning Post's" Borne correspondent states that fifty delegates representing all the Protestant Churches of Germany waited on the Chancellor and expressed anxiety at the fate of the Armenians. The Chancellor replied that it would always be one of the highest duties of the German Government not to allow Christian peoples to be persecuted on account of religious beliefs.

THE GOVERNOR LEAVES GUNTUR FOR NELLORE.

VISIT TO THE CRIMINAL SETTLEMENTS AT BAPATLA.

THE POOR FED AND CLOTHED IN HONOR OF THE VISIT.

GUNTUR, December 17.

As will have been seen by the telegrams already sent His Excellency had a busy day on his arrival at Guntur yesterday. Arriving at Tenali, an important centre for rice traffic in the Guntur district, at 7-15. His Excellency replied to an address by the Municipality which had been recently formed Lord Pentland being the first Governor to visit the town.

His Excellency's arrival at Tenali was generally associated with the construction of the broad gauge line connecting Tenali with the headquarters of the district—a line which is fast approaching completion. The popular belief was that His Excellency was there to open the line. It was originally proposed to open it in January next, but the ceremony had been put off and it is now said that the line will not be ready for traffic before June next.

At Guntur His Excellency received a hearty welcome and though this welcome was not manifest in the shape of unusual decorations &c. it was apparent from the large gathering of persons males and females, the old and young—who had assembled at every available vantage point round the various places His Excellency had visited or by the sides of the roads through which His Excellency passed.

On the evening of the first day His Excellency attended a garden party given in his honour by the Reception Committee of which Mr. Fernandez the District Judge is the Chairman. The party was given in the spacious grounds of the Indian Club on which were pitched small tents for the accommodation of the visitors. On the whole the place presented quite an attractive appearance and in response to invitations issued by the Chairman quite a large gathering of ladies and gentlemen assembled. On his arrival at the entrance to the Club His Excellency was received by the members of the Reception Committee and conducted round the various entertainments arranged for the occasion. The entertainment which attracted the largest number of visitors and at which His Excellency spent some time was the quaint dance of "Lambadi" women who abound in these parts. Another entertainment of a special nature provided for His Excellency's amusement was what is called the "Netravadhanam" performance by two experts in the art who by means of movements of the eyelids transmitted any messages given from one to the other. After witnessing this performance His Excellency adjourned to the main hall of the building and enjoyed the "Salatarangam" (instrumental music) performed by a local expert to the accompaniment of violin and "mridangam." After taking light refreshments His Excellency freely moved among those present and it was 7 P. M. nearly before His Excellency left the grounds after witnessing a fine display of fire works which brought a pleasant evening to a close.

This morning His Excellency paid a round of visits and in the afternoon had an informal Conference with the Revenue Officers of the district headed by Mr. J. Ramayya Pantulu, Deputy Collector. His Excellency had no particular function in the evening to perform but attended the European Club.

In honour of His Excellency the Governor's visit, Rai Bahadur Jagarlamudi Lakshmayya Naidu Garu, of Karemchendu, a District Board member, fed about five thousand poor, and Mallela Sivaramakrishnayya and brothers, of Kayapudi, distributed clothes to about four hundred deserving poor to-day.

Visit to Educational Institutions.

This morning His Excellency was engaged in visiting the local educational institutions. The first place visited was the A. E. L. M. College, where His Excellency was received by the Revd. J. Roy Strock, Principal, and the staff of the College.

After going round the various classes His Excellency was conducted to the main Hall on the top floor, where a large number of students had assembled.

After His Excellency had been garlanded the Rev. Mr. Roy Strock on behalf of the College expressed their grateful thanks to His Excellency for the visit paid to the College. His Excellency in a few words expressed his appreciation of the unselfish and devoted endeavours of the College in its work, and he was glad to have had his opportunity of witnessing the same. He hoped that the students would be grateful to the College and the staff for the instruction that they were getting and continue to be loyal.

His Excellency then left the College premises amidst loud cheers and motored to the Town High School, where he was received by Mr. N. S. Venkatarama Aiyar, Headmaster. Here the various classes were at work and the students sang a few special verses in Telugu and Sanskrit, specially composed for the occasion, welcoming His Excellency and wishing glory to the British Arms. Before leaving the premises His Excellency expressed his appreciation of the work done in the school and announced an annual gift to the school of Rs. 50, given by Mr. J. Venkatarathnam, a local pleader, in commemoration of His Excellency's visit.

The latest institution visited was another institution maintained by the American Evangelical Southern Mission's Girls' School which is doing very good work in the town. Here His Excellency was received by Miss M. C. Knauss, Manager, and taken into various departments including the training and model classes.

After complimenting Miss Knauss on the excellent work of the institution His Excellency motored back to the Collector's bungalow, where after breakfast the party left by motor for Tenali.

Return to Tenali.

Traveling by motor, His Excellency and party, accompanied by Mr. Majoribanks, the Director, arrived at Tenali at 1 P. M. A local land-

lord, Appana Ramachandra Rao, who had very philanthropically fed about a thousand poor and held a "Harikatha Kalakshapam" in honour of His Excellency's visit, was introduced to His Excellency.

Arrival at Bapatla.

At 1-30 the special train left Tenali for Bapatla, which was reached about an hour late. There were present on the platform Mr. P. Venkatasubbiah, Sub-Magistrate, and Mr. R. Chenchuramiah, Union Chairman. After being garlanded His Excellency motored to the Salvation Army Criminal Settlement for Erukulas at Stuartpuram.

Visit to S. A. Criminal Settlement.

Here His Excellency was received by Col. Spooner and taken round the various departments of work. Under a pandal were exhibited various kinds of mats, baskets, and ropes and pottery made by the inmates, and vegetables, Indian and English, cultivated by them on behalf of the inmates. Col. Spooner read an address welcoming His Excellency.

His Excellency's Reply.

COLONEL SPOONER AND GENTLEMEN, — One of the great difficulties which have always hampered the work of the police in this country lies in the fact of the division of labour which is, at any rate of one of the causes which have led to the development and perpetuation of the caste system and has, by a singular perversion, extended even to criminal pursuits. It is perhaps not peculiar to this country, but nowhere else I imagine has the dedication, if I may so term it, of sections of the community, united by ties of consanguinity and of evil tradition, to a life of crime, been accepted to the same remarkable extent as a normal feature of the social structure. Its more dangerous and more highly organised manifestations, such as thuggism, have been, as was necessary, drastically suppressed, but the attempt to deal with those criminal tribes which, though their depredations seldom imply risk to life as well as to property, by their elusiveness and their ubiquity, form a constant source of apprehension and annoyance to the peaceful villagers upon whom they prey, has hitherto met with but scanty success. This has been due not to any neglect or indifference on the part of Government. For, as a matter of fact, it has indeed long been recognised by legislative enactment that it is incumbent upon the State to attempt to reclaim these unfortunate, to win them over from their inherited tendencies, and to give them an opportunity to take at least their position in the body politic as law abiding and useful citizens. The task of reformation is, however, beset with difficulties and it has not been easy to find an agency to which it might suitably be entrusted. To the Salvation Army, which has so generously placed its experience and the devotion and capacity of its officers at the disposal of Government, we have therefore good reason to be most grateful. I would also most cordially associate myself in the tribute which you, gentlemen, have paid to the broad-minded and sympathetic manner in which my colleague, Sir Harold Stuart, has so successfully laboured to find a practical solution of this most complicated problem. These settlements are yet young, but the results already obtained are most encouraging, and I feel certain that they will yet completely justify the courage and the confidence with which the problem has been approached. Gentlemen, you have my sincerest sympathy and good wishes in the task you have undertaken, and I share your hopes that these settlements will mark the opening of a new era of usefulness and of ordered life for those to whom you minister.

Before His Excellency departed he was shown, by practical demonstration, how the Erukula Settlement Police dealt with troublesome men by putting up sham offenders.

Visit to Yanadi Settlement.

After spending about an hour His Excellency and party drove to the Yanadi settlement maintained by the American Baptist Mission, where they were received by the Rev. A. H. Curtis and Mrs. Curtis and shown round. Here also His Excellency inspected with interest articles similar to those seen at the first settlement, and returned to the station at 6-30 and left for Nellore at 7 P. M.

During the drive His Excellency also visited the American Baptist Mission Leper Hospital at Bapatla.

Feeding and Clothing the Poor.

In Honour of the Governor's Visit.

GUNTUR, December 17.

The Secretary Reception Committee Guntur wires to us:—

In honour of His Excellency the Governor's visit Rai Bahadur Jagarlamudi Lakshmayya Naidu garu of Karemchendu, District Board Member, fed about five thousand poor and Mallela Sivaramakrishnayya and Brothers of Rayapudi distributed clothes to about four hundred deserving poor yesterday the 16th instant.

Entertainments at Tenali.

In Honour of the Governor's visit.

TENALI, December 17.

In honour of His Excellency's visit to Tenali Appana Ramachandra Rao leading merchant of Tenali fed four thousand poor on Wednesday and clothed a large number besides entertaining all the Gentlemen present at the public reception on Wednesday morning to tea. He also distributed fruits among about 1200 School children and performed "Harikatha Kalakshapam" in his factory at night. He was specially introduced by the Collector to His Excellency this noon on the Governor's return from Guntur to proceed to Bapatla and His Excellency complimented Mr. Ramachandra Rao on his charitable and public spiritedness and spoke to him words of encouragement. — (From a Correspondent by wire.)

Benares Conspiracy Case.

BENARES, December 17.

The Benares conspiracy case being resumed this morning before the Special Commissioners, the first witness, Khan Bahadur Sheikh Abdullah Khan, Deputy Superintendent of Police, C. I. D., Delhi, deposed that he was deputed to investigate the Delhi case on the 15th April 1915. He examined Shankar Lal and Ram Nath, who were under arrest, and, in consequence of what they said, the witness examined the proprietor of a Gujarati Boarding house, Harnam Singh, gave him a seditious pamphlet in Gurumukhi, which he said he had found in his house. Ram Nath and Lachmi Narayan were interned in June. They were not allowed to leave Delhi or their house at night.

In cross-examination the witness said that he did not promise to get pardon for Ram Nath if he confessed. He had not seen Ram Nath's statement to Mr. Macnabb. He himself told the witness of several instances in which pardon has been given to persons who had made confessions. He was quite ready to confess. The witness did not persuade or advise Shankar Lal to confess. Sub-inspector Ganga Singh Kotwal of Delhi went to Ram Nath to enquire about Pingley's visit to Delhi and deposed to the recovery of Pingley's coat and other articles of clothing from the Day-lay Washing Factory together with an account book, and a receipt book. He searched Ganeshi Lal's house on the 10th March 1915. The witness took Shankar Lal to Meerut from the City Police Station and Shankar Lal pointed out to Mr. Moore, Joint Magistrate, the place he had visited in company with Pingley. Gauri Snankar, an employee in the Washing Factory, proved the receipt of the clothes and the entries in the books and receipt.

S. L. Balwant Singh found Shankar Lal approver, at Jharli Railway Station on the 12th April, staying with his father-in-law, who was the Station Master, and he was formally arrested on the 14th under the orders of the S. P. After he had been identified the witness put in a search list of Harnam Singh's house.

Harnam Singh, a tailor at Delhi corroborated finding of the Gurumukhi leaflet in his house. He did not know how it happened to be in his house. Many Sikh soldiers used to frequent his shop. His brother was employed in the 30th Cavalry.

Dwarka Nath, assistant in the laboratory of St. Stephen's College, Delhi, saw a "Liberty" leaflet with Lachmi Narain, who introduced him to Ramnath. He knew Ganeshi Lal, to whose house he was taken by Ramnath, and there he met Mani Lal about eleven months ago. He met Mani Lal subsequently at Ram Nath's dispensary.

A few more witnesses were examined to corroborate the approvers on minor points.

Fifteen Cases of Bribery.

Against Bombay Improvement Trust's Land Manager

BOMBAY, December 17.

As a result of the Police enquiry into a complaint lodged by the Bombay Improvement Trust, charging D. J. Samson, late Assistant Land Manager, with taking bribes the Fourth Presidency Magistrate has ordered summons to be issued against Samson. Mr. Correa, Secretary of the Improvement Trust, in his information before the Magistrate stated that David Joseph Samson, who is drawing a salary of Rs. 630 per month as assistant Land Manager had to value properties in the course of acquisition by the Trust, and he was also managing certain properties acquired by the Trust and let out to the tenants. In December 1913, one of the tenants complained to the Chairman of the Trust that Samson had demanded bribe in default of payment of which Samson had threatened to increase the rent by 50 per cent. Similar complaints were received from several other tenants. The Board, after considering the letters, asked Samson to clear his character by taking proceedings against the complainants in the Courts. The case of defamation brought by Samson against one of the complaining tenants was tried by Mr. Ashton, Chief Presidency Magistrate, who in the course of a long judgment came to the conclusion, on the evidence before him, that Samson had demanded bribe from the defendant and had actually received bribes from a number of tenants of the Improvement Trust properties. The judgment was carefully considered by the Board of Trustees and it was resolved to lay information before Presidency Magistrate charging Samson, and to request the Magistrate to remit the matter to the Police for prosecution after investigation by the C. I. D. Inspector Morris, after making exhaustive enquiries, has expressed the opinion that the Chief Presidency Magistrate's criticisms and contentions were well founded as regards bribes. In all fifteen cases of bribery were investigated by Mr. Morris the result being there was a "prima facie" case against Samson. Summons were accordingly issued.

The Bombay Cricket Matches.

Parsis Versus Hindus.

BOMBAY, December 17.

With a total of 337 runs and four wickets in hand, the Hindus resumed their overnight's innings to-day. After an hour's play the side was disposed of for a total of 386, which constitutes the Hindu record against the Parsis. The Parsis opened their innings at 12-45 and for three-quarters of an hour's play scored 35, losing two of their good men Capadia and Driver.

The remaining Hindu first innings:—

Butaraju l-b-w, Vatcha,	...	36
S. M. Joshi, not out	...	25
Y. J. Joshi, l-b-w, Mirja	...	0
Chandarana, c Vajifdar, b Vatcha	...	2
Extras	...	11
Total	...	386

BOWLING ANALYSIS.

	O.	M.	R.	W.
Mirza	22	6	59	1
Vajifdar	19	6	43	1
Warden	31	11	78	1
Kanga	6	3	12	0
Parekh	18	0	91	4
Vatcha	29	6	92	3

34 బ్రాహ్మే మద్రాసు.

చెన్నపురి తంబుకెట్టి వీధిలో ఆయుర్వేద కళాశాలా మందిరమున అఖిల భారతాయు
ర్వేద మహాసభవారు ఈ సంఘ మువారి యకౌషధములను గూడ ప్రదర్శించెదరు. కాన వీని
నెల్లవారును విచ్చేసి చూడవచ్చును. విషయములు తెలియగోరువారు వైవిలాసమురకు
వాయవలెను.

జాతీయ విధి పారిశ్రామిక సంఘము

దీపావళి వసూలు.
1915 సంవత్సరం నవంబరు నెల 30 తేదీవరకు చెన్న
ఛరిలోని జాతీయ విధి పారిశ్రామిక సంఘమున కీ క్రిందివారివలన
చందాలు వసూలయినవి.

(చెన్నఛరిలోని వసూలు)
శ్రీమతి ఆరిబిసంటుగారు 100 రూ; శక్తివేత్తయ్య
అయ్యగారు, తిరువల్వేయ్యంపేట 1 రూ; నూర్యరావుగారు,
బాల్లెటవలె 5 రూ; పి. సుబ్బరాజునాయుడుగారు, నాగూర్
సి. పి. రామస్వామిఅయ్యగారు, తేనాంపేట 100 రూ
యల్. యన్. పీఠరాధుకాశ్యం, పి.రంగస్వామిఅయ్యంగారు
ద్వారా పి.యన్. హైస్కూలుబాజురవల్ల వసూలు 30-4-2
తిరువల్లిక్కేటి హిందూహైస్కూలు బాజురవల్ల వసూలు
167-8-8; కె. రాజగోపాలకర్ ద్వారా విక్టోరియా పోస్టులోని
వసూలు 6-7-0; జి. రాజారావుగారివల్ల తిరువల్వేయ్యంపేట
లోని వసూలు 11-11-8; కె. రామానాథునాయుడుగారి
ద్వారా హిందూతిరువాదికర్ మూలబాజురవల్ల వసూలు
78-14-9 ముత్యాలపేట హైస్కూలుబాజుర వల్లవసూలు
125-7-10; శ్రీవేంకటేశ్వర ఆశ్రమమువద్దగల 6-8-6 చాకల
పేట వార్డుద్వారా హైస్కూలుబాజురవసూలు 40-3-11;
ఎలెంబూరు, పరశువాకంజి జి.రంగచాన్దాబారున్న, జి.వి.
నూర్దక్కయ్యగారు వేయించిన వసూలు 98-6-6;
రాజుఅయ్యగారు, రామలింగయ్యగారు రెండవస్తూడెంట్సువోము
లో చేసినవసూలు 14-1-0

(గ్రామాంతరపు వసూలు)
వేణుగోపాల అయ్యంగారు వగైరాలు నైదాపేట జీ
చన్న కాలేజిలో చేసినవసూలు 14-12-6; కంబావూరు
డిప్యూటీ కాకటరెవెన్యూ సీనియర్ సుదాహరించిన ప్రకా
రము: యన్. కృష్ణస్వామి అయ్యగారు 5-0-0 రావు సా
హెబు సతీశయ్యగారు 3-0-0 రావుసాహెబు పి. సి.
కృష్ణస్వామి అయ్యగారు 1-0-0 సి సుందరరామ అయ్యగ
ారు 1-0-0; జి. కొండెగారు 1-0-0; కె. యన్. వెంకట
రామకర్ గారు 1-0-0 జి. యం. యం. వరీపు సాహెబుగారు
1-0-0 కె. పి. మహ్మదు ఖాసిం సాహెబుగారు 1-0-0
జి. రామయ్య నాయుడుగారు 1-0-0 యె. రాజ
గోపాలకర్ గారు 1-0-0; పి. పి. వెంకటరావు గారు
0-4-0; భిమాలోని విద్యార్థులవల్ల చేయబడినవసూలు 45-0-0;
ముడికొండాక యెన్. స్కూలుబాజురవల్ల వసూలు 8-5-0
కర్నూలులో యె. నరసయ్యగారిద్వారా పి. యం. హెచ్
స్కూలు, యం. హెచ్, స్కూలుబాజురవసూలు 10-0-0;
గజెలూరులో పి. యెన్. రాఘవాచార్యుల ద్వారా శ్రీమహం
తస్కూలు బాజురు 27-12-0 గుంటూరులో కె. వెంకటప్ప
య్యగారిద్వారా జి. హెచ్. యెన్. స్కూలు బాజురవసూ
లు 28-7-0 అంబాసముద్రములో పి. యెన్. శ్రీనివాస
అయ్యంగారిద్వారా హైస్కూలు బాజురవసూలు 69-4-0
అనంతపురంలో కె. కృష్ణారావుగారి ద్వారా యం. హెచ్
స్కూలు బాజురు 35-0-0 ఊర్లుకల్లో యెన్. హిరణ్మయ
య్య ద్వారా బోర్డు స్కూలు బాజురు 3-3-0; మధురలో
యం. గోపాలకృష్ణయ్యగారు కాలేజి బాజురు 52-0-0
గోపాలకృష్ణయ్యగారు, మధుర 3-0-0 తిరువత్తూరులో పి.
పి. గణపతిఅయ్యగారు ద్వారా యం. హెచ్. స్కూలు బాజు
రు 25-0-0. వెన్నగంజిలో రామచంద్రఅయ్యగారు బో
ర్డు హైస్కూలు బాజురు 6-0-0 మదకపల్లెలో ఆర్. గిరిరా
గారి ద్వారా తిరునాళికలో కాలేజి బాజురు 100-0-0 టం
కొణంలో యం. పి. బాలసుబ్రహ్మణ్య అయ్యగారు ద్వారా
నూలు 28-15-0 కావేరి పట్నములో మధునూడవరావుగారి
ద్వారా వసూలు 28-14-0 సి. దాసుంగలంలో పి.
1. తు. రామ అయ్యగారు ద్వారా వసూలు 11-11-0
లకాడులో యం. పి. కృష్ణశెట్టిగారి ద్వారా వసూలు
0-0 కాశ్యేటికరంలో జి. చంద్రమాలిద్వారా వసూలు
0-0 పులివెందులలో వెంకటరావుగారి ద్వారా వసూలు
2-0 బల్లెటలో యెన్. జి. యం. సుందరంగారి ద్వారా
నూలు 4-4-0 అనుపురాళిలో జి. మురళీనాథ శెట్టి
గారిద్వారా వసూలు 2-0-0 పుచ్చక్కోటలో; తాళ్లూరు పి.
సుగోపాల నాయుడుగారి ద్వారా వసూలు 30-0-0
రంగోటం బలూరులో యె. వెంకటరామ
య్యగారు ద్వారా వసూలు 0-9-0 మాత్రనూరు గ్రామంలో
నూలు 1-14-0 సరేపల్లిగ్రామంలో వసూలు 2-9-0 కొళ్లం
లో పి. సోనాచలంగారి ద్వారా వసూలు 60-0-0

శ్రీ వైభవం లో యెన్. గోపాల అయ్యగారు ద్వారా వసూలు
70-4-0, కొడిగల్ పట్టిలో యెన్. కృష్ణయ్యగారు ద్వారా
వసూలు 44-12-8, మిలికెలో ఆర్. రంగనాథరావు ద్వారా
వసూలు 35-0-0 కొయ్యలూరులో పి. పి. సుబ్రహ్మణ్య
అయ్యగారు ద్వారా వసూలు 84-13-0 తిరునాళులో పి.
కోదండరామయ్యగారు ద్వారా వసూలు 108-7-0 బ్రాహ్మణ
కోడూరులో యం. రాధాకృష్ణయ్యగారి ద్వారా వసూలు
15-0-0 తిరుదివాడల్లో యెన్. రాజగోపాలయ్యగారు ద్వారా
వసూలు 11-0-0 వాణియంబాడిలో పి. నూర్యసారాయణ
కాశ్రీ ద్వారా వసూలు 20-0-0; ఇచ్చాపూరులో పి.
వెంకట్రామయ్యగారి ద్వారా వసూలు 11-9-0;
లల్ గుడిలో పి. పి. కోదండరామయ్యగారు ద్వారా వసూలు
15-4-6 అంగరెలో వైవారిద్వారా వసూలు 2-10-0 పుర
లూరులో వైవారిద్వారా వసూలు 2-5-6 కడపలో గుండు
రావుగారి ద్వారా వసూలు 34-2-0 మేలపాళయంలో యం.
యెన్. శ్రీనివాసయ్యగారు ద్వారావసూలు 6-0-0 చిన్నధారాపు
రంలో సి. వి. వెంకటసుబ్రహ్మణ్యగారిద్వారావసూలు 3-10-0
మామరంజిలో యెన్. గోపాలయ్యగారు ద్వారా.వసూలు 22-2-0
తంజావూరులో ఇ. నూర్యసారాయణరావుగారి ద్వారావసూ
లు 170-0-0 తిరుకంపలియూరులో జి. యెన్. నేతురావు
గారిద్వారా వసూలు 5-0-0 మినక్కలూరులో యం. పి. కె
లక్ష్మీ నరసింహయ్యగారు ద్వారా వసూలు 5-2-0
పెద్దాపూరులో యెన్. పద్మనాభయ్యగారు ద్వారావసూలు 3-9-0
శియాలో ఆనంద్ కె. చిదంబరనాథ మొదలగారిద్వారా
వసూలు 88-10-6 తూర్పువడిలో కృష్ణయ్యగారి ద్వారా
వసూలు 264-0-0 నరసాపూరులో పి. యెల్. నరసింహయ్యం
గారి ద్వారా వసూలు 20-12-0 పెనకొండలో హెచ్.పి.
శేషగిరిరావుగారిద్వారా వసూలు 56-13-0 తిరువూరులో
జి. పి. నంజుండయ్యగారి ద్వారావసూలు 47-15-0 పొద్ద
టూరులో పి. భీమరావుగారి ద్వారావసూలు 33-6-6 తిరు
చవాపల్లిలో కె. పి. నాగరత్నంగారి ద్వారావసూలు 5-6-0
తిరుచవాపల్లిలో జి. యెన్. వెంకటాచార్యులద్వారా
వసూలు 3-0-6 తెన్నూరులో యె. రఘునాథంద్వారా
వసూలు 29-11-6 పి. రామరావుగారు, మంగనల్లూరు, 5-0-0
జి. కొమరయ్యగారు, అపలాపురం 1-0-0 జి. యెన్. లోక
సుందరంగారు, దిండిగల 1-0-0 యం. ఆర్. యం. రామ
స్వామిశెట్టిగారు, పల్లవూరు 10-0-0 పి. పంచావళీశయ్యగారు,
తెంగలిపురం 1-0-0 యె. సుబ్బారావు పంతులుగారు,
రాజమహేంద్రపురం 5-0-0 రావుబహదురు సి. పరదరాజ
మొదలియూరు, సికిందరాబాదు 5-0-0 ఆనంద్ వి. కె.
రామానుజాచార్యులనూరు, మంభకోణం 5-0-0 పి. ఆర్. చాల
స్వనాథంగారు, మహాబలిపురం 10-0-0 పి. కొళ్లంబాసు
గారు, పెరంపణియూరు 5-0-0 యెన్. ఆర్. యం. యం. పి
అల్లామరెట్టిగారు, కానూరుకాటాక 10-0-0 కె. జి.
అచ్చయ్యగారు జమ్మ 10-0-0

వీరవూజు
ఇంకా పురాతన భారతీయవీరుల ప్రతాపచరిత్రములు
చక్కని శైలిలో వర్ణింపబడినవి. వారి చిత్రపటములు గూడ
గలవు. ఇట్టి గ్రంథ మిదిగల కాంధ్రమున మతియొకటి లేదు.
వెల రేపక బైండు 0-12-0 కాలికో బైండు 1-0-0
శ్రీ కృష్ణ దేవరాయని చిత్రపట ముచితము.
వలయువారు:- శ్రీపాద సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రి,
7, తంబుశెట్టివీధి, మదరాసు.

Wanted

మెకానికల్ ఇంజనీయరు కావలెను
కళాశాలయందు మెకానికల్ ఇంజనీయరింగు
నేర్చుటకును, వర్క్-షాప్ వనరులను జూచుటకును
ఒక మెకానికల్ ఇంజనీయరు కావలెను. తమ
యొక్క యోగ్యతలను తెలియపర్చుచు ప్రిక్షసి
పాలుకు దరఖాస్తులు పంపవలెను.
ఆంగ్లజాతీయకళాశాల, మచిలీపట్నం.

యువతీ విద్యానిలయము-బాపట్ల

లోనకు నెకండరి పరీక్ష పాస్ అయి (ట్రైనింగు
అయినట్టి యువపాఠ్యయిని యొక్క-రైన మెట్రిక్యులేషన్
ట్రైనింగుపాస్ అయిన మెట్రిక్యులేషన్ ఈ పాఠశాలకు
ఉపాధ్యాయునిగా కావలసియున్నది. అట్టివారైననున్న
యెడల తమ దరఖాస్తులను ఈ క్రింద సంతకముజేసినవారికి
ఈ సంవత్సరము ఆఖరులోగా తమ దరఖాస్తులను పంప వేడు
చున్నాము. ఈ మెంత జేతనమును గోరునది దరఖాస్తులో
తెలియపరచునది.
బాపట్ల చో. సీతమ్మ.

“శబ్దకౌముది”

అను నకారాది ఆంధ్రనిఘంటువు. ఇది జేబులో ఇముడ
గలది. ఇట్టిది నే తెక్కడనలేదు. కావున ఆపూర్వమైనది.
వెల మిక్కిలి సరసము. ఫలమధికము. ప్రతి ఒక మేలకు. ౧.
తపాలాఖర్చులు ప్రత్యేకము. కలయునా రిట్లు వ్రాయుదు.
యెన్. వి. రంగాచార్యులు,
88; వరదాముత్తయప్పన్ వీధి, చెన్నఛరి.

మోటారుబండి నడపుట

మోటారుబండ్లను ప్రతిమలభింకా నడుపునిపుణతను సం
పూర్ణముగ నేర్చుకొన గోరువారు మాకు వెంటనే వ్రాయుదు.
జి. మోటారు హైరింగు కంపెనీ,
[ఓరిఫోక్ నెం 836] 13, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

జ్యోతిశ్యాస్త్రమున జాతక భాగము

కలయువారు వారి జాతకముయొక్క నకలు గాని సరి
యైన జననకాలము, తేదీగాని వ్రాసి పంపించవలెను. అట్లు
పంపినయెడల జాతకము పుట్టిడి లగాయతు యిప్పటివరకు
జరిగిన యాకర్తు ఫలములు అనగా జాతకముయొక్క రూపము,
ధనము, భూమి, కళత్రము, సంతానము, ఉద్యోగము వగైరా
లు వీటిలో ప్రత్యేకము వ్రాసి 1 రూ॥కు వి. పి. గా పంప
బడును. ఇవి సరిగా నుజువిచ్చిన యెడల ముందు జరగబోవు
యాకర్తు సంకతులు గల పూరాజాతకము శాస్త్ర సమ్యక్త
ముగా వ్రాసి 4 రూ॥కు వి. పి. గా పంపబడును. వి. పి.
ఖర్చులు క్రింద 2 అణాలు అదనముగా నగును. జననకాలము
గాని అడ్రెస్సుగాని సరిగాను వివరముగాను లేనియెడల
జాతకములు వ్రాయబడవు. ఇట్లు విధేయుడు
ఆకెళ్ల వెంకటశాస్త్రి,
గోపాలపురము, కొత్తపేట పోస్టు, గోదావరి జిల్లా.

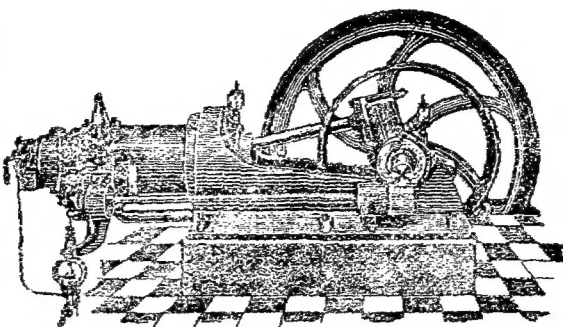

The Fascinating Perfume
OTTO DILBAHAR (REGD)
అందరి మనస్సును రమింపజేయు
ఆటో దిల్ బహారు
మనోరమ్యముగాను కొంతకాల ముందునట్టి అపూర్వవాసనయును కలదు. ఆరోకపోల్
సారాయి యెడలగువాటియొక్క సంబంధము బొత్తుగాలేదు చేతిగుడ్డలోగాని చొక్కాను
నైనగాని 2-3 చుక్కలు విడిచినంతట ఒక నందనవనము మధ్యలోనుండు యెంత సుఖముయిన
వాసనను అనుభవించ వచ్చునో అంతసుఖభరితురు. ఇతర వాసనలు యేవేనియండినా యీ
'ఆటో దిల్ బహారు'యొక్కవాసన ప్రాధాన్యముగా నిలుచును. ఈది సమీకరించుకొని వ్రాసిపంపుడు.
వెల 1/2 డ్రాము 1-3 రూ. 0-8-0
,, 1 డ్రాము 1-3 ,, 0-12-0 వి.పి. చాక్లి రూ. 0-4-0 ప్రత్యేకము.
,, 1/2 అవున్సు 1-3 ,, 2-0-0
ట్రాట్ బిల్బహారు నుగంధశాస్త్ర ఒకటికి వెల 0-1-0-0.
ట్రాట్ బిల్బహారు ట్రాట్ బిల్బహారు చేరువ పరిచింది తీయవలెను. ఈనుగంధ వ్యక్తియు ప్రతి మహిమంతు
నొప్పు గొప్ప చేరుగల మహిమలలో దొరకును. అట్లు కొరకనియెడల సోదపజెంట్లు
సోదపజెంట్లు:-ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్ అండ్ టెక్నికల్ కంపెనీ, నెం 155 జూమాయసీరు, బొంబాయి.
మద్రాసు ఏజెంట్:- సునాతా పునాతన్ మూర్తి, నెం 29, వైనాబజార్ కోడ, హుంకడినూరు, మద్రాసు.

రాబుసన్ సెమిడినేట్ క్రూడాయిలు (కిరసనాయిలు) యింజనులు

3 మొదలు 60 గుట్టములవరకు వలకు స్పేరు సామానులు సహా స్టాక్ లో ఉంచబడును. గుంటూరు, రాజమండ్రి, విశాఖరము, తణుకు, విశాఖపట్టణము, పాలకొల్లు, భీమవరం, కుంభకోణం, తువావూరు, బళ్లారి, రామ్మడు, కారికాలు, నాగపట్టణము, కోయంబత్తూరు, చెంగల్పట్టు, వగైరా పట్టణములలో, మాయింజనులు తృప్తికరముగను అతి సులభముగను పనిచేయుచున్నవి.

డేవీపాక్స్ ను స్త్రీలు యింజనులు, గ్యాసుయింజనులు, బోయిలర్లు సెంట్రీఫ్యూగలు (నల్లగల్ల నిల్ల పంపులు, డాంకి పంపులు, చేతితో మంచుగడ్డ చేయు యంత్రములు, యేలాటి కర్రనైనను గ్యాసుయింజను వగైరాల కువయోగించు బాగుగామార్పు, టిటాన్లున్న, బియ్యముచేయు హార్లు పేలర్లు బెల్లింగులు, సాప్టింగులు, ఫ్యాక్టరీలకు కావలసిన అనేక విధములైన సామానులుమావద్ద విడివిగాను, సరసమైన వెలలకున్న దొరకును. తప్పిలు తెలిసికొనువాడు నయచేసి మాకు వ్రాయుడు.

ఇండియన్ కామర్స్ అండ్ ఇండస్ట్రీస్ కంపెనీ,

బ్రాంచి కార్యాలయము:— తెజవాద, శంభాపూరు. ఇంజనీయర్లు మెషనరీ వర్తకులు, మదరాసు

నీయల (REGD)

హేర్ ఆయిల్

సింహ హేర్ ఆయిల్ పెంట్రుకులను వృద్ధి చేయును. నెరసిన పెంట్రుకులను, ఎజ్జిని పెంట్రుకులను నలుపుచేయును. రాలు పెంట్రుకులను ఆపును. మేదస్సును చల్లగానుంచును. ఇది బహురమ్యమయిన నువానలలో కూడియున్నది. దీనిని ఉపయోగించువారలకు పూచిన పుష్పములతోటయం దున్నట్లుండును.

౧౯౧౩ సం॥ మైసూరునందుంచబడిన ఎగ్జిబిషనునందు దాని శరీరశుభమునకు ఒక సువర్ణ పతకము నిచ్చిరి. ఈజిప్టు భాద్రపదయుంచబడిన ప్రదర్శనమునందు బొంబాయి గవర్నరు సాహెబు హిజ్ ఎక్సలెన్సీ లాల్ల వెల్లింగ్టన్. జి. సి. వి. ఇ. గారు ఒక యోగ్యతాపత్రము నిచ్చిరి. ధరలు: బుడ్డి ౧౩ రూ॥ ౧౦-౦, ౩కి ౨౦-౦. తపాలాకర్చులు ప్రత్యేకము. సోపానములు:— కాకు అంగు కో, సి. పి. టాంకు చుద్రబాగు, పి. బి. నెం. 4, బొంబాయి

శ్రీమదాంధ్ర బ్రహ్మాండ పురాణము

[౪ వ్య కౌ వ్య ము.]

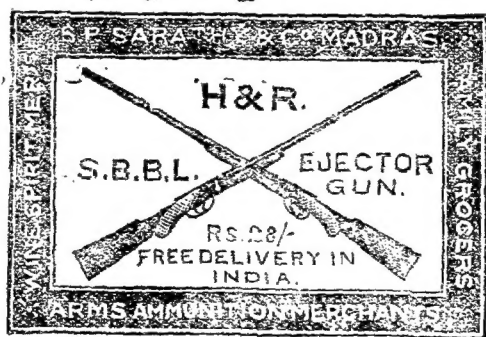
వ్యాసమహర్షి విరచితములగు పదునెనిమిది పురాణములలో నిదియొకటి. ప్రపంచమెట్లు పుట్టినది? ఏయేదేశముల మల పెట్టి పరిణామములు? బొందినది? మనుషులస్థితి మొదలైనవి ఇట్లు పరిశీలించుటకు ధర్మము తప్పక డెట్లు మార్పు కొండె? ఆచారవ్యవహారము లెట్లుమాత్రం? ఈ మొదలగు విషయము లెన్నియో యిందు స్పష్టముగ వివరింపబడియున్నవి. పరమరామచరిత్రము, శుకచక్రవర్తి మొదలగువారి చరిత్రము లిందు జక్కగ వర్ణితములు. ఇక్కాలపువారు బుద్ధిబలముచే బ్రహ్మచరీ సీతగతులు ముండెట్లుండెనని యూహించి స్థిరపడినవి విషయము లింద నేకములు వివరింపబడియున్నవి. గొప్పవారి గ్రంథమువై మంచియభిప్రాయము నిచ్చియున్నది. శ్రీశిష్యులకులభము. మంచికాగితములవై ముద్రింపబడి నిందు కార్తికొల్లెందుచేయించబడియున్నది. 900 పుటలు వెల 4-0-0 అత్యుత్తమప్రతి 5-0-0 కర్చులు వేతే. వలయువారి చిరునామాను వ్రాయవచ్చును.

(4-12-14)

జనమంచి కేసాద్రీశర్మ,

తెలుగుపండితుడు, ముద్రికశిల్ప వైశాఖ్యులు, కడప.

స్వీడన్ లో తయారుచేయబడిన యాదిగున కనుపరచబడియున్న బోడుకుపాకుల మార్కుగల నిప్పుపెట్టెలను తెప్పించుకొనుడు. బహుళా దొరుకగల వాటిలో మంచిది. ప్రతి పదిపెట్టెలను రెండుపెట్టెలయందు రెండు ర రూపాయల నోట్లు పెట్టబడియున్నవి.

కుపాకీ మందుగుండ్లు వగయరా సామానుల ధరలను వెలుపు పట్టి కొరకు వ్రాయుడు.

ఎన్. పి. సారథి అండ్ కంపెనీ,

81, వైశాలిబాహుగోడ్డు మదరాసు.

THE HOTEL CLARENCE.

[Phcn 341]

GOLD MEDALISTS.

BAKERS, manufacturing Confectioners, and well-known Caterers.

Book your orders for Xmas & New year Cakes early;

Our Decorations and Ornaments special this Year

Xmas toys and Fancy Boxes for presentation are for sale.

Estimates for Dinners, Evening Parties, and Children's Treats free on application.

FOR XMAS AND NEW YEAR

FRUITS—Apples, Coorg oranges, Spanish and Black grapes, Peaches, Pomegranates, etc. of Superior quality

VEGETABLES—Fresh English Vegetables.

FLOWERS—Cut Flowers, Bouquets.

Garlands for Presentation.

Also English Vegetable and Flower Seeds

Fruits, Plants, Etc.

Price List And Catalogue With Illustrations on Application.

N. RUDRAPPA & SON,

LAL BAGH ROAD, BANGALORE.

BEST SANDAL STICKS (UDUBATTI.)

Amber	Batti	per seer	Rs. 8, 6, 5, 3, & 2.
Kasturi	"	"	3, 2, & 1/8.
Javvaji	"	"	4, 3, & 2/8.
Punugu	"	"	2, 1/8 & 1.
Panneer	"	"	1, & As. 12, 8.
Kasturi billay each	"	"	1, & As. 12.
Kesavi	...	...	As. 12.
Hasi	...	...	As. 8, 6, 4.

Apply to:—

WILLIAM & Co.,

High Class Perfumers,

CHAMARAJAPET,

Bangalore.

కాటోల్ పాడరు.

నల్లులు, చీమలు, ఈగలు, చిమ్మటలు మున్నగు క్రిమిల బుట్టించు పురుగులను నశింపజేయును. టికె 1-కి అ. 0-5-0

కాటోలు వత్తులు

దోమలను, ఈగలను నశింపజేయును, సారదోలును

240 కట్టలుగల పెట్టె 1-కి అ 12

నిజ సారదాగ్రాములకు చీమలను చంకటిండ్లయందు నల్లులను వోదలును, పుస్తకశోభిలను చిమటలనుండి కాపాడును.

సోలువండ్లు:— టికె, హార అందుకో,

16

286

చిహ్నాలవారి దోడ్డు మదరాసు.

మాగాణిభూములకు నీరుపారించు

టెన్ గేర్స్ ను మించిన నీరుతోడుయంత్రము

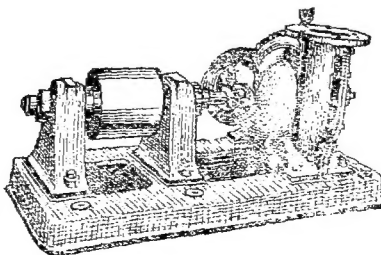
(పంపు) లేదు.

పేరొందిన మధ్యస్థలావకర్షిత జలాహరణయంత్రము.

పైపు "A" పైకి 36 అడుగులవరకు.

గృహాపయోగమునకును,

తోటలయందు నీరుపారించుకొనుటకు

చిన్నచిన్న చేయంత్రములును కావల

సినచో క్రిందివివరములకు వ్రాయుడు.

టెక్స్ అండ్ కంపెనీ లిమిటెడ్,

ఇంజనీయర్లు, 9 బ్రాడ్వే, మదరాసు.

అందమైన 1916 క్యాలండరు.

ముద్దులొలికేశి మోహనాంబి శాంతినిర్వము, లావణ్యము ముగ్ధత్వమురిచుముగ లిఖించబడినది
 పరిపూర్ణము 81 వ తేది భాష్యం నోకపాఠం వాడుకు రూపముల విలువలకు మామంబుల నొకవారలకు
 క్యాలండరు వివిధముగ బంతులను.

సోమ్యుభిక్షులకై అనాచీటిని వందనలయినా.

ఇవనాకు 1. పి. ఖిష్టులతో 0-4-0; 12-కి వి. పి. ఖిష్టులతో 1-12-0

అమృతాంజనము నొప్పులకు సిద్ధామృతము.

వక్రని దట్టితో 1-0-0; దబ్బ 1-కి 1-0-0

తామర తైలము	పండ్ల పొడి	మోహినీ తైలము
డబ్బి 1-కి 0-4-0.	డబ్బి 1-కి 0-2-0.	సీసా 1-కి 0-12-0.

సోమ్యుభిక్షులు ప్రత్యేకము. అనేక చోట్లలో విక్రయించబడును.

అమృతాంజనము డి.పి.,

109 ఫ్రేం రోడ్డు, బొంబాయి. 6 తింబుశెట్టివీధి, మద్రాసు.

కా యధములక క్యాలండరుల కొద్దికొలులు ముద్రించబడుచున్నవి. దరఖాస్తులను వెంటనే పంపుకొనిన
 యాశాభావము గలదు.

వనోపధి సారసవరిల్లా

ఇది వనోపధిసంబంధములు తెలుసుకొనవలసినది. ఇది చర్మములను నూలుచేయును. కీళ్లపొట్టు, పొతపొట్టు, పొతపొట్టు, రక్తవికారములను గలిగిన అన్ని రోగములను దీనివలన వయసుకును. ఇది చర్మమునకు కాంతిని కలిగించును. వాడెంతయు
 పులకు పుష్టిని లిగించును. ఇతరుల కుద్దికలను కృత్రిమము. దీనివలన శరీరమునకు బలము, ఆరోగ్యము కలుగును.

ఒక సీసామందును వాడిన తోడనే శరీరమునా నొకవిధమైన మామ్యు గనుపొందును. రెండు
 సీసాలు వాడిన తోడనే శరీరము బాగుపడును. సీసా వెల రూ 1-4-0.

కుముకుమందు:- ఇది చర్మమును పూర్తిగా బాగుచేసి రోగమును కుదుర్చును. భారతమధువల్లి, తాగు
 లకు వుండు) వాగల్గితైలము పైపూతకు వుండు. ఈరెండుకలిపి నెలరోజులకు సరిచోపుచుండు 5-0-0.

ప్రత్యేకము:- పి. డి. సావంత్, గరక, ఫనసవాడి, నం. 2, బొంబాయి.
 Proprietor P. D. SAVANT Fanaswadi, No. 144 No. 2, Bombay

కుసుమారిత్రయ:- కుసుమజాడ్యము గలవారలకు ఋతుశూలగాని, సకాలమునకు ఋషి
 మతులు గాకుండుటగాని, మయిలతెక్కువగాని, ఎక్కువగాని, ఎక్కువరోజులుగాని వెడలుట సంభ
 వించును. దీనివలన ఆకలితగ్గును. జ్వరము ఆయాసమునచ్చును. ముఖకాంతి చెడును. గర్భధారణకు
 భంగముగలుగును. ఈమాత్రలు సేవించిన క్రమముగ ఋతుమతులై ఆరోగ్యముగలిగి గర్భధారణకు
 విలుగలుగును. డబ్బి 1-కి 10 మాత్రలు వెల రూ. 1-0-0.

అమృతాంజనండ్రిపో 109 ఫ్రేం రోడ్డు, బొంబాయి. అమృతాంజనండ్రిపో, చెన్నపురి.

సి మెం టు.

గిలింగుహము "చేతి" మార్కు పోర్టండు

సి మెం టు.

సరకు విరామము లేకుండ వచ్చు చుండును.

క్రొత్తగావచ్చిన లాటులోనుండి కొద్దిగానైనను హెచ్చుగా

నైనను గూడ ఎంత సరుకు కావలసిన నంతయు వెంటనే ఇయ్య
 బడును.

వెలలును వివరములును తెలియగోరువా రిటుల వ్రాయవలెను.

బెస్టు అండు కో. లిమిటెడు.

పోస్టుబాకు 63 మదరాసు

BEST & Co., Ltd, MADRAS.

త్రికాలదర్శన అద్దము

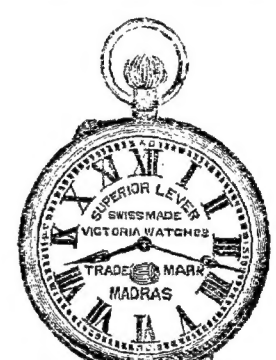
మీకు బాతభవిష్యద్దర్శన మానముల నెరుంగ
 కోరికగలదేని మాకు వ్రాయండి. త్రికాలఫలము
 లరయ నిది యొక్కటియే మాన్యు. ఈ అద్దపు
 సువకయి యోగ్యతావత్రిములు మాకు వచ్చి
 యున్నవి. స్త్రీలు, పురుషులు, బిడ్డలు దీనియందు
 నమ్మకముగల వారందరు వారి యూహలను,
 తత్ఫలితములను తెలిసికొనగలరు. దూర జీవముల
 చున్న మీ బంధువుల స్నేహితుల యోగక్షేమ
 ములు, యుద్ధసమాచారములు, వర్తకమున లాభ
 నష్టములు, నస్తువుల ధరలు, పరిత్యాగలితములు,
 శిష్యోగము మొదలగు ప్రశ్నలకు మా యద్దము
 స్పష్టికరముగ జవాబు ఇచ్చును.

వెద్ద చక్కని సీసా అద్దము	8	0	0
సీసా అద్దము	6	9	0
సామాన్య అద్దము	2	9	0

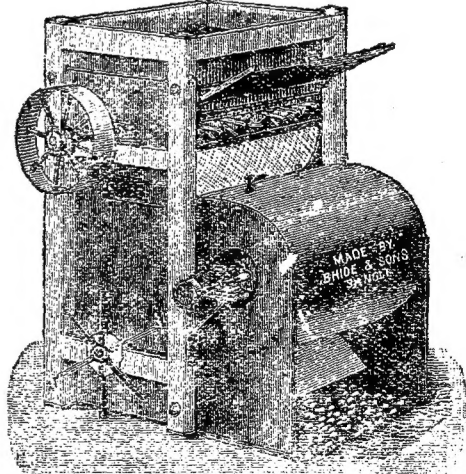
ఈ త్రికాలము ఆంగ్లేయభాషలో వ్రాయవలెను.
 ఆచార్యులు వాగ్భీజీ ఫటల్,
 కంసాద్. అనందమార్గముగా, కైరాజ్
 Ashabhai Vagbhijee Patel, Karamad.
 Via Anand Kaira District

నిజస్థులచేసిన బారల్ మార్కు సుపీరియరు లీవరు గడియారము

దీనికి 7 సంవత్సరములు ఉత్తరవాది ఉత్తరం యివ్వబడును.
 ఈగడియారము చాలాకాలము
 నడిచేటట్లును సీమలో మాకం
 వెండిగాను గట్టితరమైన సా
 మానంలో చేయబడినది. దీని
 లో మాకం వెండిపేసు పీపా
 యి మార్కు చేసేయబడినది.
 ఈ సుపీరియరు లీవరు గడియా
 రము మావద్ద తప్ప యితర కం
 వెండిలో వోరకదు. ఇది సరియై
 న కాలముచూపునది నుండి
 నుండరనుగను లోతట్టు అద్దపు మూతగలిగినది. మాకం వెండి
 పేరు ఎచ్చటను ప్రబలము కావుట కొరకే ఈ గడియారములో
 మాకం వెండి పేరు తక్కువధరకు అమ్మబడున్నాము. మును
 కటి వెల రూ. 8-0-0 ఇప్పుటి వెల గొలుసు కోవేరి 11 8-0-0.
 విక్టోరియా వాచ్ కంపెనీ, సౌకాశ్యపేట, మదరాసు.

Bhide & Sons Sangli (Bombay) Manufacturers of Improved Ground Nut Decorticator or opener.

వేరు తెనకలను బియ్యము

నూతనాభివృద్ధినిందినయంత్రము

ఈయంత్రము చేయవలసినకామలను పనుల గొట్టుటకు
 గాను నిర్మించబడినది. లోపల పప్పును పనుల గొట్టుటకు
 శుభ్రముగా బియ్యమును. బొంబాయి నుదరాను రాజధానుల
 దిన్ని భాగముల పుష్కలమైనవి.
 మామంత్రిమును గొలుట మిక్కిలి లాభకరము.
 విశేషములు తెలుసుకొన గోరువారు ఇంగ్లీషున
 మాకు వ్రాయించును.

బై డె అండు సన్స్, పోస్ట్ బొంబాయి.